

BUDSJETT 2023

ØKONOMIPLAN 2023-2026

Rådmannens forslag den 24.11.2022

Innholdsfortegnelse	
1. Innledning	3
2. Prioriterte satsingsområder i planperioden – oppsummering	4
2.1 § 5 - 4 Bevilgningsoversikter- drift ("tilsvarer" 1A)	6
2.2 § 5 - 4 Bevilgningsoversikt drift - til fordeling pr enhet	7
2.3 § 5 - 5 Bevilgningsoversikt - Investering	11
2.4 § 5 – 5 Regnskapsoversikt investering	13
3. Planforutsetninger	15
3.1. Prisnivå, lønns- og prisvekst, pensjonsutgift	15
3.2. Befolkningsutvikling	15
3.3. Økonomiske rammebetingelser	16
3.4. Rente og avdragsutgifter	16
3.5. Eiendomsskatt	16
4. Økonomisk situasjon og handlingsrom	17
4.1. Økonomisk utgangspunkt	17
4.2. Oppfylld av økonomiske måltall	17
4.3. Forventet netto driftsresultat	17
5. Handlingsplan – prioriteringer, endringer og nye tiltak	18
5.1. Større tilpasninger som er lagt til grunn	18
5.2. Ramme til tjenestefunksjonene på ansvarsnivå	18
5.3. Regionsamarbeid gjennom Fosen regionråd	18
5.4. Regionsamarbeid på helsesektoren	19
5.5. Nærings- og samfunnsutvikling	19
5.6. Boligpolitikk og bomiljø	20
5.7 Folkehelse	21
5.8. Bærekraftig utvikling og miljø	22
5.9. Politikk og administrasjon	22
5.10. Organisasjonsutvikling og fellesutgifter	23
5.11. Kultur og fritid	25
5.12. Grunnskole og SFO	27
5.13. Barnehager	29
5.14. Kirken	32
5.15. Helse- og omsorgstjenestene	33
5.16. Sosialtjenesten – NAV	35
5.17. Barnevern	35
5.18. Bosetting av flyktninger	36
5.19. Pleie- og omsorgstjenestene	36
5.20. Utvikling og Miljø	37
6. Prioriterte investeringer, investeringsbudsjettet 2023-2026	40
6.1. Investeringsnivå og finansiering	40
7. Faste stillingshjemler i årsverk	40
Vedlegg 1: § 5 – 6 Økonomisk oversikt - drift	41
Vedlegg 2: Kostrafunksjoner, regnskap 2020, budsjett 2021 og 2022	43
Vedlegg 3: Ikke prioriterte nye tiltak som belaster drift eller investering	45

1. Innledning

Dokumentet inneholder *Budsjett 2023* og *Økonomiplan 2023-2026*. Som vanlig finner rådmannen det hensiktsmessig å se på langtidsbudsjett sammen med årsbudsjett, så lenge begge behandles i samme møte. Første år i økonomiplan 2023-2026 er dermed identisk med budsjett for 2023.

Som i de seneste år legger rådmannen frem budsjettet til vedtak på ansvarsnivå, ut fra KOSTRA- rapportering. Dette vil si at budsjett 2023 på kontonivå, kun benyttes i den daglige administrative driften i kommunen.

Formålet med budsjett og økonomiplan er å gjennomføre overordna planer som kommuneplan, og andre lokale politiske prioriteringer for tjenesteproduksjon, så langt dette er mulig innenfor et forsvarlig økonomisk opplegg. Formålet er også å foreta tilpasninger slik at Osen kommune leverer tjenester som best mulig samsvarer med statens og innbyggernes forventninger.

Mål for virksomheten framgår av økonomiplan, kommuneplan og andre tilknyttede styringsdokumenter. Årsbudsjettet omhandler gjennomføring.

Budsjett 2023 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett fremlagt den 6. oktober 2022. Utgangspunkt for budsjett og økonomiplan er dagens drift (2022), prioriteringene som kommunestyret la i forrige plan (2022-2025), politiske vedtak i 2022 og statlige føringer for kommunens virksomhet. Budsjettet bygger på kommuneproposisjonen og forslaget til statsbudsjett, ajourførte prognoser for utviklingen lokalt og styringsinformasjon om produktivitet fra KOSTRA og andre kilder. Det er foretatt vurderinger med hensyn til behov på tjenestene.

Budsjettet og økonomiplanen er tilpasset ny politisk organisering, fra konstituering etter valget i 2019, med kommunestyre og formannskap. Rådmannens forslag er bygget på en budsjettprosess med forslag fra alle enhetene og deres respektive ansvars-kapitler i budsjettet.

Budsjettprosessen

Formannskapet fikk rådmannens forslag til behandling 24.11.2022. Det er gitt noe informasjon om status underveis i budsjettprosessen. Innspill til budsjett er vurdert fortløpende.

Utgangspunkt for budsjettinnspill var at alle enheter fikk i oppdrag å komme med forslag til budsjett innenfor samme ramme som 2022-budsjettet, med økning på inn til 3 % der kostnadsøkningen ikke var kjent. Enhetslederne har hatt innflytelse gjennom å lage avdelingenes forslag til budsjett, samt i møter mellom den administrative ledelsen og hver enkelt enhetsleder, der hver avdelings budsjett er gjennomgått og justert ut fra dialog. Før fremlegging til vedtak i formannskapet er det avholdt møte og gjennomgang med de ansattes fagorganisasjoner den 10.november. Til sist vil enhetslederne ha siste gjennomgang etter formannskapets behandling og før endelig vedtak i kommunestyret.

Etter kommunestyrebehandlingen er saksframlegget og budsjettvedtaket en del av budsjettet.

2. Prioriterte satsingsområder i planperioden – oppsummering

Over tid har vi hatt en jevn nedgang i befolkningsutviklingen, med tanke på folketall. Dette gir oss mindre økning i rammeoverføringer fra staten, enn ønsket. Nye lovpålagte krav til tjenestetilbud, og generell kostnadsøkning, fører over tid til mindre handlingsrom for kommunen. Også det kommende året er overføringene mindre enn reell kostnadsvekst.

Osen har over tid hatt en negativ befolkningsutvikling, og mest bekymringsfullt er det at barnetallet i samme periode er synkende. Det fokuset kommunen har hatt de seneste årene, med tilrettelegging av industriareal og forsterket satsing på næringsarbeid samt bolyst, vil være viktig for å påvirke denne trenden i positiv retning.

Både barnehage og skole har et stort faglig fokus; vi skal etterleve nasjonale fagplaner både i barnehage og skole. Dette innebærer også arbeid med mellommenneskelige forhold som skal komme til syne i arbeidet med den faglige delen av Rammeplan og Fagfornyelsen i arbeidet inn mot barn og elever. Utviklingsarbeid/forbedringsarbeid i barnehage og skole i tråd med Rammeplan og Fagfornyelsen er en pågående prosess som aldri slutter. I oktober 2021 ble det vedtatt å prøve ut gratis skolemat for alle elever. Dette var et samarbeid mellom skole og sykehjem, og gikk etter hvert over til å bli utført bare ved skolen. Ordningen skal evalueres høsten 2022, og ligger per nå ikke inne i budsjett 2023 i påvente av bygging av nytt flerbruks- hus som vil forenkle et slikt arbeid hvis det skal videreføres. En eventuell videreføring anbefales derfor tatt opp igjen fra 2024.

I januar 2022 trådte barnevernsreformen i kraft. Formålet er at barn som trenger det, skal få hjelp til rett tid. Kommunene har fått et større ansvar for barnevernet, og det forebyggende og tverrsektorielle samarbeidet må derigjennom styrkes. Barnevernsreformen er derfor også en oppvekstreform. Kommunen får et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Vi jobber for å styrke tidlig innsats og forebygging, basert på barnas og familienes behov, og et tverrsektorielt samarbeid er nødvendig for å lykkes med reformen. Handlingsplaner i forbindelse med reformen, til vedtak i kommunestyret, er under arbeid.

Satsing ved Bygdatunet videreføres, med tilbud inn mot spesielt barnehage og skole. Den kommunale stillingen på tunet har kontakt opp mot Museet Midt i tillegg til å drifte tunet.

Innenfor investeringer legger rådmannen opp til en lav investeringstakt i planperioden. Det er fornuftig å holde denne på et lavt nivå over noen år, etter vedtak om investering i Flerbrukshus. En etablering av dette gir økonomiske bindinger i lang tid, som må ses i sammenheng med fremtidig økning av tjeneste- og driftsnivå i kommunen.

Osen kommune fattet vedtak om å løse ut opsjonen knyttet til Helseplattformen i april 2021. Dette vil være det viktigste og mest omfattende omstillingsarbeidet som skal gjennomføres i kommunen noen gang. Kostnadssida ved innføringen er skissert til ca. 780.000,- kroner/år med renter på de investeringene som hører med, men da med innsparingspotensiale på eksisterende løsninger (lisenser). Uten rentekost på investeringer vil det være mindre kostnadsendringer. Estimater er det fortsatt knyttet noe usikkerhet til.

Riktig og tilstrekkelig kompetanse blant ansatte for å møte fremtidens utfordringer, og drifte kommunen på en god måte, vil være sentralt framover. Det ble i 2019 vedtatt kompetanseplan for hele kommunen, som så langt har vist seg å være et godt verktøy for strategisk kompetanseplanlegging.

Legeberedskapen vår som består av legevaktstelefon, legevakt og LINA (legevaktsamarbeid i Namdalen) medfører økte kostnader også i 2023 på grunn av større endringer i organisering og kostnadsnivå.

Det ble i løpet av 2022 gjennomført oppgraderinger av flere kommunale bygg. Dette arbeidet videreføres i 2023. I tillegg skal arbeidet med bygging av nytt flerbrukshus følges opp for å ivareta kommunens ansvar som byggherre.

Arbeidet med utbedringer på vann og avløpssiden fortsetter. I 2022 ble det gjort utbedringer på Skjervøya og i Hopen. I 2023 skal det jobbes med vannforsyningen på Seter, i tillegg til forbedringer som nye vannmålere på flere vannverk. Ny hovedplan for avløp og vannmiljø er under ferdigstilling, og forventes lagt frem for vedtak 1. kvartal 2023. Lovkrav gjør at kommunen må regne med investeringer på avløpssiden de kommende årene. En helhetlig investerings-/oppfølgingsplan forventes utarbeidet i 2023.

Riving av bygninger på Sandviksberget planlegges utført i starten av 2023, og videre arbeid med regulering av området følger på ut over året. Det søkes å få til en helhetlig løsning som tilrettelegger området som et ledd i videre utvikling av kommunen.

I siste vedlegg (3) fremkommer prosjekt som er «satt på vent» i investeringsplanen i budsjettet. Disse vurderes fortløpende i kommende økonomiplaner.

Budsjett og økonomiplan inneholder videreføring av generell eiendomsskatt. Beskatningen av bolig og fritidsbolig, samt «verker og bruk» foreslås videreført på 2 promille. I 2023 beregnes eiendomsskatten å tilføre brutto i underkant av 2 millioner kroner i inntekter (medregnet Sørmarkfjellet med tilhørende linjeføringer). Det ligger ikke inne videre økning av inntektene på eiendomsskatt i økonomiplanperioden.

2.1 § 5 - 4 Bevilgningsoversikter- drift ("tilsvare" 1A)

	Note	Budsjett 2023	Justert Budsjett 2022	Regnskap 2021
Generelle driftsinntekter				
Rammetilskudd		-57 777 900	-62 233 500	-64 234 924
Inntekts- og formuesskatt		-31 413 100	-23 414 000	-24 191 838
Eiendomsskatt		-1 846 500	-2 140 000	-1 718 976
Andre generelle driftsinntekter, inkl konsesjonsavgift		-4 402 500	-13 302 500	-3 544 135
Sum generelle driftsinntekter		-95 440 000	-101 090 000	-93 689 873
Netto driftsutgifter				
Sum bevilgninger drift, netto - inklusive avskrivninger		87 122 484	82 366 589	82 925 208
Avskrivninger		8 057 196	7 206 301	7 914 914
Sum netto driftsutgifter		95 179 680	89 572 890	90 840 122
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		-260 320	-11 517 110	-2 849 751
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter		-410 670	-401 670	-378 035
Utbytter		-2 047 234	-2 047 234	-1 835 206
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0
Renteutgifter		4 260 000	2 040 000	1 848 561
Avdrag på lån		8 309 117	7 631 674	8 309 117
Netto finansutgifter		10 111 213	7 222 770	7 227 952
Motpost avskrivninger og kalkulatoriske renter		-8 057 196	-7 206 301	-7 914 912
NETTO DRIFTSRESULTAT		1 793 697	-11 500 641	-3 536 711
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering		418 534	418 534	9 196 034
Avsetninger til bundne driftsfond		1 633 109	918 109	886 075
Bruk av bundne driftsfond		-3 583 897	-459 787	-503 658
Avsetninger til disposisjonsfond		1 540 557	12 420 785	8 396 787
Bruk av disposisjonsfond		-1 802 000	-1 797 000	-14 438 510
Dekning av tidligere års merforbruk /bruk av tidligere års mindre-forbruk		0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-1 793 697	11 500 641	3 536 728
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)/resultat		0	0	17

2.2 § 5 - 4 Bevilgningsoversikt drift - til fordeling pr enhet

Budsjett til fordeling pr enhet

Ansvarsområde	Regnskap 2021	justert Budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
0 Politiske styringsorganer						
Lønn og sosiale kostnader	1 466 700	1 682 609	1 690 301	1 690 301	1 690 301	1 690 301
Andre driftsutgifter	1 427 945	1 500 724	1 534 385	1 534 385	1 534 385	1 534 385
Inntekter	-192 794	-204 998	-202 548	-202 548	-202 548	-202 548
Avsetninger til bundne driftsfond			0			
Bruk av bundne driftsfond			8 000			
Netto driftsramme	2 701 851	2 978 335	3 022 138	3 022 138	3 022 138	3 022 138
1 Administrasjonen						
Lønn og sosiale kostnader	5 599 060	7 666 470	7 596 360	7 596 360	7 596 360	7 596 360
Andre driftsutgifter	16 474 374	11 544 049	11 688 658	11 688 658	11 688 658	11 688 658
Inntekter	-9 916 836	-4 878 292	-4 884 327	-4 884 327	-4 884 327	-4 884 327
Avsetninger til bundne driftsfond			0			
Bruk av bundne driftsfond			0			
Netto driftsramme	12 156 598	14 332 227	14 400 691	14 400 691	14 400 691	14 400 691
2 Oppvekst og kultur						
Lønn og sosiale kostnader	27 424 819	27 197 145	27 094 933	27 094 933	27 094 933	27 094 933
Andre driftsutgifter	9 203 975	9 126 289	9 010 851	9 010 851	9 010 851	9 010 851
Inntekter	-7 037 960	-5 847 922	-5 853 894	-5 853 894	-5 853 894	-5 853 894
Avsetninger til bundne driftsfond			359 700			
Bruk av bundne driftsfond			376 300			
Netto driftsramme	29 590 834	30 475 512	30 251 890	30 251 890	30 251 890	30 251 890

3 og 4	Helse/sosial						
	Lønn og sosiale kostnader	5 222 645	5 342 274	6 246 531	6 246 531	6 246 531	6 246 531
	Andre driftsutgifter	8 141 834	5 445 935	8 673 627	8 673 627	8 673 627	8 673 627
	Inntekter	-5 132 883	-1 492 482	-4 354 899	-4 354 899	-4 354 899	-4 354 899
	Avsetninger til bundne driftsfond			700 000			
	Bruk av bundne driftsfond			150 000			
	Netto driftsramme	8 231 596	9 295 727	10 565 259	10 565 259	10 565 259	10 565 259
5	Pleie og omsorg						
	Lønn og sosiale kostnader	28 893 668	25 330 179	29 470 114	29 470 114	29 470 114	29 470 114
	Andre driftsutgifter	7 778 843	5 468 610	6 053 678	6 053 678	6 053 678	6 053 678
	Inntekter	-10 216 475	-7 082 959	-7 734 252	-7 734 252	-7 734 252	-7 734 252
	Avsetninger til bundne driftsfond			0			
	Bruk av bundne driftsfond			0			
	Netto driftsramme	26 456 036	23 715 830	27 789 540	27 789 540	27 789 540	27 789 540
6	UM						
	Lønn og sosiale kostnader	4 277 113	4 964 870	4 904 692	4 904 692	4 904 692	4 904 692
	Andre driftsutgifter	20 892 156	14 482 940	15 483 335	15 483 335	15 483 335	15 483 335
	Inntekter	-16 370 079	-11 125 083	-11 226 740	-11 226 740	-11 226 740	-11 226 740
	Avsetninger til bundne driftsfond			573 409			
	Bruk av bundne driftsfond			152 154			
	Netto driftsramme	8 799 190	8 322 727	9 161 287	9 161 287	9 161 287	9 161 287
287	Netto ansvarsområde 0 – 6	87 936 088	89 120 358	95 190 805	95 190 805	95 190 805	95 190 805

7 Finans

Fastlønn	90 496	90 954	97 850	97 850	97 850	97 850
Pensjonsinnskudd KLP	16 203	19 698	20 299	20 299	20 299	20 299
Premieavvik	-1 474 250	-1 084 400	-1 084 400	-1 084 400	-1 084 400	-1 084 400
Arbeidsgiveravgift	5 490	5 847	6 026	6 026	6 026	6 026
Arbeidsgiveravgift av premieavvik	-75 187	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Porto, fraktugifter	14 400	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Annonser	0	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Gebyrer	15 506	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kontingenter	8 500	17 755	17 755	17 755	17 755	17 755
Lisenser	29 759	30 000	46 000	46 000	46 000	46 000
Konsulenttjenester	91 350	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Moms 25 %	39 389	21 439	25 439	25 439	25 439	25 439
Renteutgifter, låneomkostninger	1 848 561	2 040 000	4 260 000	4 260 000	4 260 000	4 260 000
Avdrag på lån	7 592 632	7 631 674	8 309 117	8 309 117	8 309 117	8 309 117
Avsetning disposisjonsfond	7 348 591	12 382 785	1 502 557	10 402 557	1 502 557	10 402 557
Overført investeringsregnskapet	4 696 034	418 534	418 534	418 534	418 534	418 534
Diverse gebyr	-53 576	-53 000	-53 000	-53 000	-53 000	-53 000
Komp. Moms 25 % driftsregnskap	-39 389	-21 439	-25 439	-25 439	-25 439	-25 439
Rammetilskudd	-49 717 000	-49 224 500	-44 768 900	-44 768 900	-44 768 900	-44 768 900
Inntekstutjevning	-8 483 924	-6 975 000	-6 975 000	-6 975 000	-6 975 000	-6 975 000
Regionaltilskudd	-6 034 000	-6 034 000	-6 034 000	-6 034 000	-6 034 000	-6 034 000
Andre statlige overføringer	-3 399 667	-13 300 000	-4 400 000	-13 300 000	-4 400 000	-13 300 000
Komp. Investering «Reform 1997»	-3 433	0	0	0	0	0
Komp. Omsorgsb./sykehjem	-135 658	0	0	0	0	0
Komp. Kirka	-2 386	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt/formue	-24 191 838	-23 414 000	-31 413 100	-31 413 100	-31 413 100	-31 413 100
Eiendomsskatt annen eiendom	-818 828	-1 250 000	-971 500	-971 500	-971 500	-971 500
Eiendomsskatt boliger/fritidseiendommer	-900 148	-890 000	-875 000	-875 000	-875 000	-875 000
Konsesjonsavgift	-2 991	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Renter av bankinnskudd	-326 825	-345 670	-345 670	-345 670	-345 670	-345 670
Forsinkelsesrenter	-12 554	-17 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Renter på etableringslån	-33 727	-36 000	-42 000	-42 000	-42 000	-42 000
Aksjeutbytte fra selskaper	-1 835 206	-1 847 234	-1 847 234	-1 847 234	-1 847 234	-1 847 234
Bruk av disposisjonsfond	-4 277 500	0	0	0	0	0

Bruk av bundne fond	0	0	-2 897 443	-2 897 443	-2 897 443	-2 897 443
Motpost avskrivninger	-7 371 024	-7 206 301	-8 057 196	-8 057 196	-8 057 196	-8 057 196
Motkonto kalk. renter	-543 888	0	0	0	0	0
Sum fordelt til drift	-87 936 088	-89 120 358	-95 190 805	-95 190 805	-95 190 80	-95 190 80

2.3 § 5 - 5 Bevilgningsoversikt - Investering

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investering i varige driftsmidler	15 331	7 000	78 985	17 625	806	706
Tilskudd til andres investeringer	0	0	850	0	0	0
Investering i aksjer og andeler i selskaper	10 321	419	419	419	419	419
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0			
Sum investeringsutgifter	25 652	7 419	80 254	18 044	1 225	1 125
Inntekter:						
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 984	-1 855	-2 564	-4 511	-281	-256
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-6 589	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-5 723	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubenyttede lånemidler	0	0	60 000	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	10 000	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-384	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-860	-5 564	-7 690	-13 533	-844	-769
Sum investeringsinntekter	-15 540	-7 419	-80 254	-18 044	-1 125	-1 025
Videreutlån						
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	836	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-2	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	825	0	0	0	0	0

Overføring fra drift og netto avsetninger							
Overføring fra drift	-9 196	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til bundne inv.fond	-609	0	0	0	0	0	0
Netto bruk av ubundet investeringsfond	-20	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-9 825	0	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)							
	1 113	0	0	0	0	0	0

2.4 § 5 – 5 Regnskapsoversikt investering

Investeringsprosjekt	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
4015: Oppgr. Kommunehus	276	0		500		
4068: Fiber/mobilprosjekt	800	0				
4069: Drenering Strand skole	287	0				
4070: Velferdsteknologi	0	0	100	100	100	100
4090: vannbeh.anlegg bass.	119	0				
4095: Uteomr. Strand skole	301	0				
5001: IT- investeringer	237	400	600	400	500	400
5002: Fosen samarb. Inv.	317	0	125	125	125	125
5012: Egenandel KLP	316	0				
5019: Oppgradering vannverk	503	2 250	500	500		
5026: Oppgr. komm. Boliger	813	1 575	500	500	500	500
5030: Strand havn	544	250				
5031: Reg.plan Vingsand	20	0				
5033: Flerbrukshus	195	0	70 000			
5039: Oppgr. Gamle tr.bolig	0	0		1 600		
5042: Mobilmast Kromsfjellet	609	0				
5043: Hovedplan avløp	343	100	300			
5045: Sykeheim bygg/invent.	197	0				
5047: vent.anlegg Skrenten	276	0				
5048: Scanning eiend.arkiv	360	0				
5049: Utv.rehab. sykehjem	496	0				
5050: Ny anl.kai hurtigbåt	5 907	1 400		1 700		
5051: Veisikring Setransveien	0	1 025				
5052: Ny el-kjel sykeheimen	204	0				
5053: Kjøp/utvikl. Sandviksb.	0	0	1 000	1 000		
5054: Helseplattformen	0	0		3 100		
5055: Kjøp av grunn	0	0				
6010: Asfaltering	1502	0		1 600		
6025: Rehab. vannkummer	936	0				
6044: Kjøp av aksjer	10 005	0				
6045: Salg av fast eiendom	87	0				
7001: Etableringslån avdrag	441	0				
Varme oppgr. Sykeh.			0	400		
Branntekn. Plan khus	0	0	250			
Orosbygget – rehab			0	1 400		
Setransveien – utbedr.			1 000			
Seter kapell			110			
Varmekilde skole/bhg			1 000			
Adkomst/gjerde Sørm.			0	700		
Kulvert Steinsveien			0	500		
Adk./inng. Einerhaugen	0	0	750			
Omb./Inventar Havgløtt	0	0	500			
Oppgr. avløp Osen	0	0	0	2 000		
Ny kjøle v/sykehjem	0	0	750			
Sprenging holmen	0	0	1 500	1500		
Sum investeringer inkl. mva	26 091	7 000	78 985	17 625	1 225	1 125
Tilskudd til andres inv. kirka	0	0	850	0	0	0
Inv. i aksjer og andeler	0	-419	-419	-419	-419	-419

Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgn.oversikt	17 732	6 581	79 416	17 206	806	706

Oversikt over gjeld

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

	2023	2024	2025	2026
Saldo 1/1	151 510	149 741	163 626	155 086
Avdrag	8 309	8 309	8 309	8 309
Avdrag startlån	836	836	836	836
Nye lån	7 376	23 030	605	530
Saldo 31/12	149 741	163 262	155 086	146 471
Herav:				
Vann/avløp	24 986	27 066	26 538	24 374

3. Planforutsetninger

3.1. Prisnivå, lønns- og prisvekst, pensjonsutgift

Langtidsbudsjettet 2023 – 2026 er utarbeidet ut fra 2022-kroner.

Det er innarbeidet en årslønnsvekst fra 2022 til 2023 på 4,1 % med virkningstidspunkt 1. mai. Avsetning til dekning av lønnsoppgjør i 2023 utgjør 1,81 mill. kroner. Totalt 60,4 % av kommunens driftsutgifter går til lønn og sosiale utgifter.

Beregnet betalbar pensjonsutgift til KLP i 2023 er beregnet til 21,00 %, samme som i 2021 for fellesordningen, og det samme for sykepleierordningen. I SPK (Statens Pensjons-Kasse) beregnes premien til 15 %, som i 2021. Avviket (premieavviket) mellom betalbar og regnskapsført pensjonskostnad amortiseres til utgiftsføring over 7 år, og beslaglegger likviditet (ble frem til 2011 amortisert til utgiftsføring over 15 år).

Pris- og lønnsvekst ut over det budsjetterte forutsettes kompensert i de aktuelle år gjennom statsbudsjett og tilsvarende vekst i egne inntekter.

3.2. Befolkningsutvikling

Tabellen nedenfor viser faktisk utvikling siden 2017 til i dag, samt fremskrevet til 2050 med middel nasjonal vekst i framskrivningen.

	Faktisk utvikling						Fremskrevet 2023-2050					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2030	2050
0-5 år	44	41	34	42	44	46	48	48	47	46	37	36
6-15 år	103	111	102	100	92	84	81	77	73	78	90	80
16-66 år	579	553	562	557	534	513	503	492	496	490	469	446
67-79 år	172	183	172	177	182	188	192	197	195	193	177	156
80-89 år	58	58	58	57	56	56	60	68	68	72	103	91
90 år +	22	27	29	15	17	17	17	16	17	15	14	42
Sum	978	963	947	948	925	904	901	898	896	894	890	851

Ut fra SSB sin befolkningsframskrivning, middel nasjonal vekst ligger det an til en jevn reduksjon i befolkningen frem til 2050. Ser man bare på årsskiftet 2021 til årsskiftet 2022, har Osen opplevd en befolkningsreduksjon med til sammen 21 personer. Osen har hatt en reduksjon på befolkningen fra 2017 med gjennomsnittlig 1,3 % i året. Hvis denne trenden følges, vil Osen ha en befolkningsreduksjon på 12 innbyggere hvert år.

Oversikten over befolkningen er satt opp i henhold til grupperingene som benyttes i kostnadsindeks for tildeling av rammetilskudd. Det er særlig barn i grunnskolealder som gir stort utslag på rammetilskuddet, samt avstandstillegget. Ut ifra SSB sin prognose er det liten variasjon i barn i skolealder, men en reduksjon i aldersgruppen over 90 år frem til 2030. Ut ifra tallene til SSB kan en si at Osen kommune ligger an til en stabil utvikling i rammetilskuddet fremover, forutsatt at inntektssystemet ikke endres vesentlig.

Gruppen eldre 80-89 år øker ut fra prognosene fra 2023, samtidig som personer i yrkesaktiv alder blir vesentlig færre. Dette har betydning både i forhold til rekruttering av arbeidskraft,

og hvor mange familiemedlemmer som kan yte omsorg for sine eldre. Det vil ut fra dette være viktig å satse på styrking av hjemmebasert omsorg, rehabilitering og mestring. Dette arbeidet henger nøye sammen med funn i PwC-rapporten, og den videre oppfølgingen av denne.

3.3. Økonomiske rammebetingelser

Kommuneoppjøret fra staten

På landsbasis beregnes de frie inntektene (skatt og rammeoverføring) å utgjøre 72 % av kommunenes samlede inntekter (77 % medregnet momskompensasjonsordningen). Det legges opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter, beregnet til 3,5 % anslått landsgjennomsnittlig mot 1,3 % i 2022 (Støre-regjeringas forslag). Skatt og ramme samlet øker 3,3 % fra 2022 til 2023 for Osen sin del. Dette er en reell nedgang i økonomisk handlingsrom, da kostnads- og lønnsvekst er høyere enn dette i samme periode, men likevel høyere enn foregående år, da veksten ble beregnet til 0,5 %.

Momskompensasjonsordningen

Fra og med 2014 må all momsrefusjon fra investeringer føres i investeringsregnskapet. Ut fra denne regelen tar budsjettet inn over seg at man ikke kan finansiere driftskostnader ved bruk av investerings-moms i budsjettåret og økonomiplanperioden. I tillegg kom nye retningslinjer ut høsten 2014, der man fastsatte at momskompensasjonen ikke skal tilbakeføres til det enkelte prosjekt, men inn på egen konto-funksjon i KOSTRA-regnskapet. Dette er hensyntatt i budsjett og økonomiplan.

3.4. Rente og avdragsutgifter

Årlig renteutgift på lån ligger i planperioden på ca. 4,26 mill. årlig. Det legges opp til en rimelig stabil renteutvikling, med noe sikkerhetsmargin på flytende rente, ut fra at denne er veldig lav per i dag. Avdragsutgiftene er lagt stabilt på vel 8,3 mill. i samme periode. Renter og avdrag utgjør samlet i 2023 ca. kr. 12,6 mill. Av dette er det vedtatt at hele lånet (avdrag og renter) for bygging av flerbruks-hus skal dekkes inn over havbruksfond. Dette er beregnet til årlig ca. 2,9 mill. Total brutto lånebelastning ved budsjettstart er på vel 151,5 mill. i Osen kommune.

I starten av denne planperioden er ca. 33,01 % av låneporteføljen knyttet til ulike fastrenteaftaler, mens resten (66,99 %) ligger på flytende gjennomsnitts rente er på 3,4 %. I henhold til kommunens finansreglement skal minimum 1/3 av låneporteføljen være knyttet til fastrente, alternativt flytende rente. Per i dag oppfyller man dette kravet.

3.5. Eiendomsskatt

Rådmannen viderefører ut fra kommunestyrets tidligere vedtak, eiendomsskatt i økonomiplanen, med 2 promille. Dette vil gi 1,846 million (netto) i inntekt i 2023. I økonomiplan ligger det inne fast sats på 2 promille på all eiendomsskatt. Alle inntektene fra eiendomsskatt foreslås i 2023 å gå inn i drift.

4. Økonomisk situasjon og handlingsrom

4.1. Økonomisk utgangspunkt

Osen kommune har over tid hatt virkninger av negativ befolkningsutvikling, både hva gjelder antall innbyggere og demografi. Uten en stabilitet og/ eller vekst i folketallet vil dette gi konsekvenser innenfor planperioden. Det er derfor viktig å forberede fremtiden ved å holde driften på et økonomisk bærekraftig nivå, hvis man skal bestå som egen kommune.

Kommunen har de senere årene klart å holde et veldig stabilt/svakt nedgående antall ansatte årsverk. Regnskapsmessig mindre-forbruk og overføringer til havbruksfond i samme periode har også bidratt til stabilitet i kommunens økonomiske reserver. Det vises i denne sammenheng til tidligere årsmeldinger og budsjett. Høsten 2022 fattet kommunestyret vedtak om bygging av flerbruks-hus ved skolen på Strand. For at ikke dette skal gå ut over driftsnivået for øvrig, er man avhengig av fortsatt inntekter på havbruksfond, da deler av disse er øremerket betaling av økt avdrag og rente på låneporteføljen etter bygging.

Staten følger i stor grad handlingsregelen. Dette krever strukturrasjonalisering og effektivisering i offentlig sektor. Osen kommunestyre vedtok i juni 2015, samt ved bekreftelse i juni 2016 å bestå som egen kommune, og budsjettet bygger videre på dette. Ny regjering som tiltrådte høsten 2021, har så langt sagt at kommunereformen ikke ligger inne i deres planer. Det er ikke tatt høyde for endringer angående dette innenfor planperioden. Kommunen er medlemmer i Namdal Regionråd og Fosen Regionråd, og budsjettet tar høyde for kostnadene ved dette.

Reserverte bevilgninger

Rådmannen har ikke satt av reserverte bevilgninger i 2023, men det ligger inne vel 1,5 mill. kroner av inntekter fra havbruksfondet avsatt til fond i budsjettet.

4.2. Oppfylging av økonomiske måltall

Rådmannen mener de optimale mål i budsjettet bør være:

1. Netto driftsresultat på minimum 3 %.
2. Brutto lånegjeld inntil 80 % av brutto driftsinntekt
3. Egenfinansiering av investeringer på 25 %.
4. Disposisjonsfond for uforutsette utgifter på 5 % av brutto driftsinntekt.

Ingen av de oppsatte målene nås i budsjettet, men delvis på punkt 1 i økonomiplanperioden grunnet inntekter fra havbruksfond. Ut fra dette ser man at «spillerrommet» på økonomi innenfor drift er innskrenket, men at fondsreserver likevel opprettholder et lite handlingsrom for kommunen, og totalt sett viser at Osen kommune har en sunn økonomiforvaltning.

4.3. Forventet netto driftsresultat

Tall i tusen kroner

	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	1 794	-7 108	1 794	-7 108

5. Handlingsplan – prioriteringer, endringer og nye tiltak

5.1. Større tilpasninger som er lagt til grunn

Tall i tusen kroner (- betyr merinntekt/mindre-utgift)

Tekst	2023	2024	2025	2026
Reduksjon stillinger i oppvekstsektoren	0	-450	-450	-450
Økning i stillinger flerbruks-hus	0	450	450	450
Flyktningeområdet	fond	fond	fond	0
Sum tilpasninger drift	0	0	0	0

Ovenstående tabell viser budsjettert inntekspotensial i 2022-kroner, der sum fra starten av planperioden videreføres ut perioden.

Planstrategi med forslag til fornying av kommunalt planverk ble vedtatt i kommunestyret i 2020. Planstrategien tar inn i seg hvilke planer som må fornyes i budsjettåret, og planperioden

5.2. Ramme til tjenestefunksjonene på ansvarsnivå

Dette framgår av skjema bevilgningsoversikt drift, samt vedlegg 2.

5.3. Regionsamarbeid gjennom Fosen regionråd

Hva angår handlingsplaner for Fosen Interkommunale Politiske Råd (Fosen IKPR), samt de ulike samarbeidsløsningene på Fosen, vises det til egne vedtak fra Rådmannsgruppen, samt Fosen IKPR.

3 politisk valgte fra hver kommune er representert i Fosen IKPR (fra Osen; Ordfører, Varaordfører, samt 1 fra opposisjon), og vedtar budsjett for dette, mens rådmannsgruppen vedtar budsjett for samarbeidsordningene. Finansieringsbidraget fra Osen kommune til drift av de ulike ordningene er innarbeidet i kommunens budsjett.

I tillegg til detaljbudsjettet legges oversikten inn i de to påfølgende tabeller:

Prosjektnr	Samarbeidsordning	Ørland	Indre Fosen	Åfjord	Osen	SUM 2023	SUM 2022	Endring 2022 - 2023
4900	Drift Fosenregionen IKPR	809 464	773 079	337 772	79 685	2 000 000	2 000 000	0
4901	Tiltaksmidler	54 078	52 129	28 809	14 984	150 000	150 000	0
4906	Matregion Fosen	0	0	0		0	0	0
4920	OFFPHD	0	0	0		0	0	0
4905	Kompetansepilot	0	0	0		0	0	0
Ny	Matfestival 2023	90 131	86 882	48 015	24 972	250 000	0	
Ny	AquaNor 2023	36 052	34 753	19 206	9 989	100 000	0	
	Sum drift 2023	989 725	946 843	433 802	129 630	2 500 000	2 150 000	350 000

Budsjett for samarbeidsordningene på Fosen 2021 og 2022 (kommuneandeler):

Budsjett 2023		Indre Fosen	Ørland	Åfjord	Osen	Sum 2023	Budsjett 2022	Endring	Øvrige firma	Bruk av fond
Fosen Lønn	Åfjord	1 775 000	1 365 000	1 050 000	435 000	4 625 000	5 018 310	-393 310	444 000	0
Fosen Regnskap	Ørland	2 046 000	2 339 000	1 383 000	501 000	6 269 000	6 381 000	-112 000	1 181 000	-50 000
Agresso - kostnader	Ørland	704 367	715 660	457 166	314 808	2 192 000	1 640 000	552 000	0	0
Fosen Inkasso	Indre Fosen	919 920	1 096 828	636 868	240 384	2 894 000	2 777 872	116 128	630 360	0
Fosen Barnevern	Indre Fosen	10 701 493	11 112 538	4 172 579	793 411	26 780 021	26 000 000	780 021	0	0
Fosen Sak/Arkiv	Indre Fosen	909 660	928 413	499 162	262 765	2 600 000	1 915 998	684 002	0	0
Profil		96 401	97 946	62 568	43 085	300 000	466 000	-166 000	300 000	0
Fosen GIS	Indre Fosen	314 908	319 957	204 390	140 744	980 000	1 041 000	-61 000	0	0
Fosen IKT/Utvikling	Indre Fosen	5 606 454	4 865 491	2 841 183	783 016	14 096 144	14 564 440	-468 296	330 351	-1 000 000
Sum 2022		23 074 203	22 840 833	11 306 916	3 514 214	60 736 165	59 804 620	931 545	2 555 360	-1 050 000
Investeringer										
Fosen Regnskap		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fosen IKT - Investeringer	Indre Fosen	672 519	554 519	332 852	68 418	1 628 309	1 586 808	41 501	0	0

5.4. Regionsamarbeid på helsesektoren

Osen foretok i 2010/2011 et strategisk valg angående samarbeid på helsesektoren, og la opp til et samarbeid med kommunene nord for oss; Midtre Namdal samkommune (nå Namsos og Overhalla kommuner) og Flatanger kommune, blant annet ut fra avstand til legevakt og lokalsykehus. Tjenestesamarbeidet omfatter legevakt på ettermiddag, kveld og natt, kommuneoverlege, miljøretta helsevern, øyeblikkelig hjelp døgntilbud mv.

I 2017 ble det etablert et felles helseledernetverk for Namdalskommunene, inklusive Bindal og Osen kommuner.

Kommunestyret fattet i 2018 vedtak om å innlede forhandlinger med Namdal Rehabilitering om å gå inn på eiersida sammen med de øvrige kommunene i Namdalen. Avtale om eierskap ble gjennomført i 2020 og kostnadene er tatt inn i budsjettet for 2023.

5.5. Nærings- og samfunnsutvikling

Fra høsten 2017 ble næringsarbeidet lagt inn i sektor for Utvikling og Miljø. Budsjettet legger opp til fortsettelse med 50 % stillingsandel prioritert til næringsarbeid.

Fra 2020 er Osen kommune medeier, sammen med Åfjord kommune, i Nord Fosen Utvikling AS. Selskapet er opprettet som utviklingsaktør i forbindelse med omstillingsstatus som er tildelt gamle Roan kommune, samt Osen fra sommeren 2020. Osen kommune gikk i 2020 inn med 500 000,- kroner i prosjektet, samt 1 mill. per år frem til og med 2025. Disse midlene finansieres ved bruk av penger fra kommunens «havbruksfond». I tillegg til Osen så bidrar

Åfjord kommune, Trøndelag fylkeskommune og staten inn i selskapet. Det legges opp til et nært samarbeid mellom selskapet og kommunens næringsapparat på prosjekt innenfor Osen kommunes grenser.

Tilgjengelige midler over næringsfond bestod opprinnelig av de årlige overføringene fra fylkeskommunen, samt tilbakebetalte midler fra bedrifter som er innvilget lån, i tillegg til avsatte midler fra mindre-forbruk over kommunens driftsbudsjett. Fra 2018 har ikke Næringsfond I fått tilført midler fra fylkeskommunen, og fondet er tømt og avviklet. Næringsfond II innehar en del midler, avsatt av kommunen selv, og vil opprettholdes i fortsatt drift. Det legges opp til videreføring av to årlige søknadsomganger på fondet, med åpning for hastesbehandling utenfor hoved-tildelingene.

Osen kommune ble ved avviklingen av Famulus, ansvarlig for drift og vedlikehold av næringsseidommer over eget driftsbudsjett. Kostnader ved næringsseidommer forutsettes inndekket ved leieinntekter. Vi har i dag har stabile leieforhold med årlige inntekter som er større enn faste utgifter.

Budsjettet for 2023 inneholder ikke midler til videre deltagelse i «Næringsalliansen på Fosen», som hadde en kontingent på vel 140 000, da disse kun ble budsjettert av 2 kommuner siste år, og dermed tilbakebetalt i 2022, og satsingen i ettertid ble avviklet.

Via innmeldingen i Namdal Regionråd, vedtok kommunestyret deltagelse i et felles næringsfond som Namdal Regionråds medlemmer ellers har forpliktet seg til. Øvrige kommuner setter av en viss andel av inntektene fra eierskapet i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk. Osen kommune har bestemt å bruke av sine avkastninger i Trønder-Energi til det samme. Andelen inn i fondet tilsvarer Flatanger kommunes andel. Bruk av kraftfondsmidler til tiltaket er vedtatt av alle kommuner i Namdal regionråd. Budsjett for 2023 tar høyde for dette.

5.6. Boligpolitikk og bomiljø

Kommunen har totalt 52 boliger/leiligheter til utleie. Dette er et høyt antall sammenlignet med mange andre kommuner. Av disse 52 boligene er 33 omsorgsboliger av ulik type. Kommunen har god spredning i kommunale boliger, både når det gjelder boligtype og beliggenhet. Husleiesatsene i kommunale boliger økes i takt med tilnærmet økning i konsumprisindeks. I tillegg kommer reell økning av kommunale avgifter. Kommunen har innført tidsbegrensede husleiekontrakter i en del boliger, i et forsøk på å legge til rette for økt gjennomstrømming.

Det gjenstår oppussing av 2 boenheter i gamle trygdeboligen (ved kirka) Disse ligger inne i investeringsbudsjett 2024. Man må før igangsetting konkludere om eventuell endring fra 2 til 1 større leilighet på disse.

Det er god tilgang på kommunale boligtomter og tomteareal i privat regi, noe som gir gode muligheter for boligbygging for de som ønsker det.

Kommunen har per november 2022 ca. kr 1,1 mill. i tilgjengelige startlånsmidler, noe som tilsier midler til 1 - 2 søknader om finansiering (alt etter om det søkes om del- eller fullfinansiering. Det anbefales derfor å søke Husbanken om ytterligere midler for 2023.

Per november har kommunen kr. 100 000 i tilskudd til tilpasning disponibelt, og det anbefales derfor ikke å tilføre ytterligere midler til dette (kommunene må nå avsette slike midler av eget budsjett i motsetning til tidligere, da man kunne søke statlige midler til tiltaket). En satsing på at folk skal bo lengst mulig hjemme bør følges av muligheter for å tilrettelegge boligene for å gjøre det mulig å bo hjemme på tross av funksjonsnedsettelse.

Mål for boligarbeidet i 2023:

- Gjennomføre en statuskartlegging og vurdering av kommunens totale behov for boliger
- God oversikt over tilstanden og behov for vedlikehold i kommunale boliger
- Effektivt og godt samarbeid i organisasjonen om boligforvaltningen
- Bidra til informasjon om og bruk av Husbankens virkemidler

5.7 Folkehelse

Kommunens ansvar for folkehelsen er forankret i folkehelseloven, og legger ansvaret til kommunen som sådan. Folkehelsearbeidet skal være langsiktig og systematisk. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen, og forhold som påvirker denne. Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer.

Folkehelsearbeidet i Osen er organisert gjennom en tverrsektoriell folkehelsegruppe, med helsesøster, psykiatrisk koordinator, rådgiver oppvekst og kultur, rådgiver landbruk og næring, samt sektorlederne for oppvekst og helse. Gruppen skal få inn en ny repr fra UM etter tidligere rådgiver landbruk og næring sluttet. Dette gir et godt grunnlag for felles ansvar og arbeid med folkehelse.

Sentralt i folkehelsearbeidet er at det skal være systematisk og faktabasert, og man bør sette evaluerbare mål. Både fysisk og psykisk helse bør prioriteres innen folkehelsearbeid, og Osen kommune har fokus på dette i sitt arbeid.

I 2022 har Folkehelsegruppas hovedsatsing vært gjennomføring av tur-konkurransen Trimpoeng, og planlegging av forskningsprosjekt i forbindelse med Mangfold i Osen. Her har vi støtte opp om arrangement ved skolen i Mangfolduka. Undersøkelsene er igangsatt, og de første undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med Mangfolduka 2022; kan vi se spor etter arbeidet som er gjort. Resultat av arbeidet vil bli skrevet ut i rapport i 2023. Dette er prosjektet som ligger inn under Program for Folkehelse, med fokus på psykisk helse for barn og unge, med støtte fra Fylkeskommunen og Sintef. Undersøkelsene gjøres også i foreldre-gruppen for u-trinns-elever, og andre innbyggere i kommunen.

Folkehelseplanen ligger inn i kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet. Dette er en fireårsplan, og ble lagt frem for kommunestyret ved årsslutt 2021. Handlingsplanen evalueres og revideres årlig.

Mål for folkehelsearbeidet 2023:

- Prosjekter og satsinger beskrevet i handlingsplan for folkehelse 2023 gjennomføres
- Samarbeid med Fylkeskommune og Sintef i arbeidet med Mangfold i Osen. Prosjektet avsluttes i 2023
- Kommunen får økonomisk støtte til gjennomføring av Program for folkehelse
- Tiltak i folkehelsearbeidet skal være evaluerbare, og ha Mangfold som overordnet fokus

5.8. Bærekraftig utvikling og miljø

Kommunestyret vedtok klima- og energiplan høsten 2019. Det er installert varmestyringssystem ved kommunehuset, sykehjemmet, Skrenten og Strand barne- og ungdomsskole, samt Havgløtt barnehage. I tillegg har man installert bio- anlegg til oppvarming ved skolen og barnehagen som erstatter oljefyringen. Etter oppgradering av varmesystem og en pellets-silo i tillegg til den gamle, virker systemet vesentlig bedre enn tidligere. I forbindelse med bygging av flerbruks hus på skolen, vurderes nytt helhetlig varmesystem for skole og barnehage. Nytt ventilasjonssystem ved Skrenten og oppgradering av anlegget i bassenget er utført siste år.

I 2020 ble det, i tråd med klima- og energiplan investert i el-ladepunkter ved kommunehuset og skole/barnehage på Strand. I tillegg ble det etablert hurtiglade punkt ved Auto`n. Disse hadde sitt første hele bruks-år i 2021, og budsjettet tar høyde for at dette blir et nulloppgjør med hverken over- eller underskudd på året. Ut over dette innehar ikke budsjettet for kommende år særlige tiltak fra klima- og energiplan, men det forutsettes at enkeltsaker kan tas inn gjennom året, der det faller naturlig.

5.9. Politikk og administrasjon

Osen kommune vil, både på politisk og administrativt nivå måtte prioritere og tilpasse virksomheten til økonomiske rammer fremover. For en liten kommune vil dette kreve en streng prioritering og oppfølging på hva både økonomiske og menneskelige ressurser prioriteres brukt til. Tilskudd til politiske organisasjoner er for 2023 lagt på samme nivå som i de foregående år.

Økonomiplanen tar høyde for både noe reduksjon og økning på personalsiden ved naturlig avgang, og økning ved ferdigstilling av nytt flerbruks-hus i 2024. I tillegg tar både budsjett og økonomiplan inn arbeid med flyktninger igjen, som forutsettes dekt inn ved øremerket statstilskudd. Budsjett for 2023 tar inn noe budsjettmessig flytting av deler av stillinger mellom ulike budsjettansvar.

Administrativ organisering og organisasjonsmessige tiltak

Det er viktig med stadig fokus på organisering av tjenesteproduksjonen, og dette kan gjennom året virke inn på fremlagt budsjett. Eventuelle endringer vil her følge ordinære prosesser med involvering av både politisk nivå og fagforeningene.

Ungdommenes stemme er en viktig ressurs å ivareta inn i utformingen av framtida, og det anses derfor viktig å få ungdomsrådet til å fungere på en god måte. Ny kommunelov gir i tillegg føringer om at det skal opprettes et organ for de unge. Arbeidet med dette ble forsøkt påstartet, men er fortsatt ikke godt nok oppbygd til å sikre at ungdommen når inn i kommunestyret med sin stemme. Det er et mål å få dette til å fungere fra starten av 2023. Budsjettet inneholder ikke utgifter ved dette, da man fortsatt er ukjent med hvilke kostnader dette vil avstedkomme.

5.10. Organisasjonsutvikling og fellesutgifter

Det er avsatt midler til lønnsoppgjør i 2023. I tillegg er det tatt inn pliktig finansiering av egenkapitalinnskudd i KLP.

Arbeidsmiljø

Osen kommune er en IA-bedrift. Det arbeides aktivt med dette. vi har siste året hatt økt kontakt og møtevirksomhet med IA- kontakten fra NAV arbeidslivssenter, med fokus på PLO. I 2022 ble det, etter felles anbudsrunde i Fosen-kommunene, inngått ny avtale om bedriftshelsetjeneste med firmaet Agenda HMS, gjeldende fra 01.01.2023. Det skal avholdes møter i arbeidsmiljøutvalget (AMU) der begge eksterne parter også kan delta. AMU er administrativt representert på arbeidsgiversiden, i tillegg til at fagorganisasjonene er representert i utvalget, sammen med hovedverneombud. For verneombudene er det fra 2022 satt inn et funksjonstillegg for oppgaven. AMU skal ha jevnlig møter gjennom året.

Mål for organisasjonsutvikling 2023:

- Det er et mål at alle ansatte skal trives på jobb, og ha gode arbeidsforhold. Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017, 2018 og 2022 med fokus på arbeidsmiljø, ledelse, informasjon og den enkelte ansattes medvirkning, selvstendighet og medbestemmelse. Etter undersøkelsen i 2022 kjøres det prosesser i enhetene med oppfølging av fremkomne resultat. I 2020 og 2021 er det gjennomført et lederutviklingsprosjekt med fokus på organisasjonskultur. Dette arbeidet videreføres i 2023, og ses i sammenheng med arbeid med arbeidsmiljøet innenfor hele organisasjonen.
- Arbeidet med å lage en kompetanseplan for de ulike enheter, med samordning på kommune-nivå er slutført i 2019, og politisk vedtatt. Det er et mål å finne frem til «riktige» ansatte til å ta kompetanseheving i de respektive fag. Dette arbeidet videreføres også i 2023.

IKT

Osen har gjennom fellesløsninger innført mange nettbaserte tjenester. I tillegg vil flere større implementeringer innenfor helseområdet kreve ressurser i årene som kommer. Dette er i første rekke helseplattformen, og videreføring av VINA. For å stå rustet til fremtidens utfordringer er det viktig å være med i disse løpene.

Det går en god del lokal ressurs til arbeid med IKT. I første rekke gjelder dette oppsett av maskinvare, og fysiske tilrettelegginger innenfor faget, ovenfor den enkelte bruker, samt kontakt opp mot Fosen IKT. Det foreslås avsatt kr 600.000,- til investering på data i 2023. Dette inneholder ordinært påkrevde utskiftingsbehov på datasiden.

Personalområdet

Det er vedtatt å ha 3 lærlingeplasser. 2 av disse er ved pleie- og omsorgsavdelingen, i pleien, mens en er i oppvekstsektoren. Økonomisk er bruk av lærlinger et budsjettmessig pluss i året.

Kompetanseutvikling og rekruttering

Det ble vedtatt i siste planstrategi, at det skal lages en felles plan for kompetanseutvikling og rekruttering. Dette arbeidet ble fullført i 2019, inneholdende felles kompetanseplan for hele kommunen, med sektorspesifikke deler.

Mål for kompetanseutvikling og rekruttering 2023:

- Osen kommune skal legge til rette for kompetanseutvikling for å være en attraktiv arbeidsplass for sine ansatte

- Kommunen skal være tydelig på hvilke behov arbeidsgiver ser framover når det gjelder kompetanse, slik at det blir forutsigbart for ansatte hvilke videreutdanninger og kurs det legges til rette for.
- Det er et mål å videreføre påstartet kulturkartlegging med oppfølging av de enheter der det er behov for dette.

Sykefravær

På sykmeldingssiden har kommunen hatt stor økning det siste året. Tallene for 2022 viser at vi er over egendefinert målsetting (under 6 %), og fokus på dette problemet må videreføres og styrkes i 2023.

Kommunen har et etablert system på nærværarbeid og tilrettelegging.

Sykefraværsutviklingen følges kontinuerlig med rapporter fra «Agresso» og NAV.

Sykefravær refereres som faste saker både i arbeidsmiljøutvalget, og administrasjonsutvalgets møter, på detaljnivå, samt til formannskap og kommunestyre ved tertialrapportering.

Mål for sykefravær 2023:

- Langtidsfraværet skal ikke være på mer enn 6 prosent
- Økt nærvær: Jobbe med tiltak for langtidssykemeldte og tidlig dialog med den sykmeldte for å bidra til økt nærvær og tilhørighet på arbeidsplassen, som for eksempel: justere arbeidsfordeling, tilby nye eller midlertidige oppgaver, skape kultur som preges av trygghet, ambisjoner og vilje til samarbeid i tilretteleggings-fasen.
- Økt bruk av graderte sykmeldinger og fokus på mulighetene på arbeidsplassen for gradering, bl.a. ved bruk av innført skjema; «leder før lege».
- Øke kompetansen til ledere med oppfølgingsansvar.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) og miljørettet helsevern (MHV)

Bedriftshelsetjenesten er utvidet til å omfatte alle ansatte i kommunen. Ny avtale med bedriftshelsetjeneste er inngått fra og med januar 2023.

Kommunen har funksjonstillegg på hovedverneombud, men arbeidet må utføres inne mellom andre daglige gjøremål. Dette legger noen begrensninger på det arbeidet verneombudet kan rekke over. Rapporter fra blant annet vernerunder vil danne grunnlag for prioriteringer i budsjett for inventar, utstyr og andre tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet.

Videre oppfølging av PwC-rapporten, arbeidsmiljøet, sykefravær, lederutvikling og kulturutvikling er et ledd i arbeidet for å sikre arbeidsmiljøet for den enkelte ansatte i organisasjonen.

Arbeidet med Miljørettet helsevern sikres i et samarbeid med Namsos kommune.

5.11. Kultur og fritid

Osen kommune er fortsatt en del av samarbeidet innenfor kultursektoren (herunder også kulturskole) i Ytre/Midtre Namdal. Foreløpig er det kulturskolesamarbeidet som er mest aktivt. Vi deltar også i kulturnettverk i tråd med vedtak gjort av rådmannsgruppa i Namdalen, men det er noe usikkerhet rundt hvilken rolle dette nettverket har, da det også er kommet til noen flere nettverk innenfor kulturområdet. Det har ikke vært aktivitet i kulturnettverket i 2022, mens kulturskolenettverket har avholdt noen møter. Her har kapasitetsproblemer gjort at aktiviteten i 2022 har vært lavere enn tidligere år. Samarbeidet i kulturskolenettverket videreføres i 2023.

Rammen for kultur er ganske lik rammen i 2022. Tilskudd i forbindelse med kino i Steinsdalen er opprettholdt. Kulturprisen er beholdt på samme nivå og form som i 2022. Kulturtiltak for barn og unge prioriteres fortsatt gjennom Ung Kultur Møtes (UKM), kulturskolen og ungdomsklubben.

Gratis halleie til lokale lag og foreninger videreføres, og i tillegg får lag og organisasjoner/foreninger nå tilbud om å bruke Tilskuddsportalen for å søke om midler. Det er gitt tilbud om opplæring i bruk av tilskuddsportalen, men det var ikke så mange som benyttet seg av tilbudet.

Den kulturelle skolesekken (DKS) er tilbake i normal drift, slik at elevene og skolene gjennom ordningen får mulighet til å oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for profesjonelt kunst- og kulturuttrykk av alle slag. Kulturtilbudene skal være av høy kvalitet og vise hele bredden av kulturuttrykk: scenekunst, visuell kunst, musikk, film, litteratur og kulturarv. Lokale DKS-midler er brukt til å gi ytterlig profesjonelt tilbud til barnehagebarn og skoleelever.

Når det nå er vedtatt bygging av Flerbrukshus ser vi at vi kan gi bedre forhold både for de som kommer med forestillinger, og for publikum. I tillegg vil dette forenkle planlegging og forarbeid for skolen og elevene, når de nå får en arena med eget amfi. Det å ha et lokale som i tillegg til en hall som kan brukes som gymsal, gjør at vi nå har et alternativ for de elevene som tidligere kunne miste kroppsøving fordi det var konsert i flerbrukshallen.

Eldresenter og pleie- og omsorg blir involvert i tilbud til Den Kulturelle spaserstokken, DKSS. I tillegg får rådet for eldre og funksjonshemmede, komme med forslag til bruk av midlene, og evt aktuelle tilbud som kommer. Alt som dekkes av DKSS midler skal være i tråd med retningslinjene for tildeling av midlene.

Råd for eldre og funksjonshemmede er en viktig aktør og samarbeidspart i forhold til kulturelle aktiviteter og andre aktiviteter for den godt voksne del av befolkningen. Rådet har hatt god aktivitet gjennom 2022, og er en viktig samarbeidspartner i forbindelse med DKSS.

Osen Bygdatun

Budsjettet for Bygdatunet ligger på samme nivå som budsjett 2022. Den kommunale stillingen ved Bygdatunet videreføres i 50%. Aktiviteten ved Bygdatunet er nå tilbake til normal drift etter korona. Samarbeidet med Museet Midt videreføres, noe som er til stor nytte for oss.

1. Kartlegging og katalogisering i nasjonalt register av mottatte gjenstander ved tunet
2. Vedlikeholdsplan for tunets bygningsmasse
3. Tilrettelegging for aktivitet, og kontakt og planlegger for barnehagenes og skolenes økte bruk av tunet i læringsøyemed.
4. Organisering med utleie og turistbesøk ved bruk av arena og Bygdatunets lokaler.

Lønnsmidler ligger inne i driftsbudsjettet for 2022, mens vedlikeholdsutgifter ligger i investeringsbudsjett. Det jobbes også med søknader for å få eksterne midler til forskjellige tiltak det jobbes med på Bygdatunet. Det har foregått noe utleie av området og Amfiet, og det er utarbeidet retningslinjer for leie og bruk av området. Bygdatunet og Amfiet skal være med å gi mer liv og aktivitet på stedet.

Osen ungdomsklubb

Ungdomsklubben har vært en viktig og prioritert satsing for kommunestyret.

Ungdomsklubben har nå fått sitt eget hus igjen, og aktiviteten i 2022 har tatt seg opp betraktelig. Budsjettet til ungdomsklubben har en liten økning, og samtidig noe omfordeling av postene. Det er fortsatt lagt til rette for at elever på Seter kan delta på klubben. Klubben har fått til noe samarbeid med klubben i Åfjord kommune, og det har vært stor deltakelse på disse kveldene. Når det blir bygget et Flerbrukshus vil ungdommene flytte inn her.

Kulturskolen

Osen kulturskole har i 2022 noe høyere elevtall blant de elevene som går ukentlig sammenlignet med forrige år. Budsjettet er noe høyere enn i 2022, men vi er innenfor bemanningsplanen for året. Det er tatt høyde for å få til en bedre planlegging og gjennomføring av UKM. Det er kun en av de ansatte som har en kombinertstilling kulturskole/skole. Tallene for 2022 er 16 elever fordelt på 17 plasser, og elevene er fordelt på instrument- og sangundervisning. Alle elevene er i grunnskolealder. Elevene har fått sine fagønsker oppfylt, og vi har ingen på venteliste.

Budsjettet til kulturskolen varierer fra år til år, basert på etterspørsel, men vi ønsker, og har plass til flere elever inn i kulturskolen. En attraktiv kulturskole vil være med å understøtte arbeidet med bolyst og blilyst.

Bibliotek

Det er et mål å ha et godt og variert tilbud med fokus på leseglede og leselyst. Dette skal i første rekke skje gjennom samarbeid med grunnskole og barnehage, samt opplyse den oppvoksende generasjon om «bøkens verden» for derigjennom å fremme leselyst. Målet er å øke både antall utlån og antallet lånere ved biblioteket. Biblioteket har i 2022 vært tilbake i ordinær drift. Forberedelsesprosess til flytting inn i flerbrukshuset, er nå kommet i gang. Dette skjer bl.a. i samarbeid med fylkesbiblioteket.

Lånere i Osen har fortsatt mulighet til å benytte seg av fjernlånsordninga. Dette kan f.eks. føre til at vi har ikke alle bøkene tilgjengelig på eget bibliotek, men likevel tilgjengelig for låntaker. Servicenivået på biblioteket vårt er stort, og det er viktig at vi jobber for at utlån og besøksfrekvensen øker igjen. Flytting inn i nye lokaler gir oss gode muligheter til å tenke nye tanker, og får utviklet et moderne bibliotek.

Biblioteksystemet Mikromarc er på tur ut, og det jobbes på fylkesnivå med innkjøp av nytt system. Forsinkelse i leveranse av nytt system, gjør at Mikromarc videre føres til nytt system er på plass. Årsaken til byttet er at Mikromarc-systemet ikke fungerer optimalt lenger, og det

blir ikke videreutviklet. Det gjøres noen justeringer i systemet slik at det skal holde til nytt system er på plass.

Kultur og fritid

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i 2022. Den inneholder blant annet kommunens idretts-/folkehelse- og friluftspolitikk med nærmere beskrivelse av satsingsområder på idrett og fysisk aktivitet, prioriterte målgrupper, prioriterte anleggstyper, samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, satsing på friluftaktiviteter, Osen som folkehelsekommune, kartlegging og verdsetting av friluftsområder mm. Idrettsplanens handlingsprogram behandles og rulleres årlig. I tillegg ligger Folkehelseplanen inne som en egen del av denne planen. Handlingsprogrammet for Folkehelseplanen skal også evalueres og revideres årlig.

Kulturminner

Osen har en stor mengde kulturminner. Målsettingen er å klare å vedlikeholde de fornminner kommunen har forpliktelser for, gjennom samarbeid med fylkeskommunen. I tillegg vil det være viktig å lage formidlinger/framstillinger av våre kulturminner fra både nær og fjern fortid. Dette for å sikre ivaretagelse for kommende generasjoner. Stornaustet er i bruk som inspirasjonskilde til å skape arenaer for å formidle historien vår til barn og elever i barnehage, skole og voksenopplæring. Vi jobber fortsatt med Kulturminneplan, og med oss som støttespillere i dette arbeidet har vi Museet Midt. I tillegg er det satt i gang en medvirkningsprosess i arbeidet. Kulturminneplanen er vedtatt å skal være en del av kommunedelplanen. Osen kommune inngikk i 2021 intensjons-avtale med Trøndelag fylkeskommune, sammen med kommunene Indre Fosen og Melhus om prosjektet «Bergkunstreisen i Trøndelag». I Osen omfatter dette helleristningene på Strand.

Flerbrukshus

Flerbrukshuset ble vedtatt bygd i september 2022. Det er inngått avtale med entreprenør, og planleggingsfase frem mot bygging er i gang. Huset har en planlagt byggeperiode på ca ett år. Det er viktig at vi kan gi ungdommene spesielt, og befolkningen generelt, arenaer hvor de kan få gode opplevelser, sosial tilhørighet og mulighet til utvikling. En slik kommunal satsing vil kunne understøtte bolyst og blilyst her i Osen, noe som kan påvirke folketallsutviklingen.

5.12. Grunnskole og SFO

Elevtallet i skolen er en viktig parameter for utviklingen i kommunen. Vi har en negativ elevtallsutvikling over tid, og dette gjør det viktig for oss å vise at vi har en god skole og en god kommune å bo i.

Skolen ble fra høsten 2022 organisert fådelt, dvs sammenslåing av klassetrinn på alle hovedtrinn. Osen kommune er en del av Fosennettverket, og utviklingsarbeidet vi er en del av, er forankret i DEKOM. Midlene blir tildelt det regionale nettverket, og det fordrer et samarbeid med UH. Vi har samarbeid med NTNU og SePU (Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Høgskolen i Innlandet) i utviklingsarbeidet innenfor skole.

Vi kom i gang med servering av gratis skolemat i april 2022. Prosjektet er evaluert, og vil komme som sak i Kommunestyret. Vi startet opp med to dager med tørrmat og en dag med varmmat, men etter oppstart høsten 2022, var det ikke lenger praktisk mulig å få til servering av varmmat.

Vi velger også i år å legge fram en del KOSTRA-tall fra 2021, som indikatorer på kostnadene i skolen. Vi sammenligner oss med nabokommunen Flatanger og kommunegruppe 15, som er kommuner med like forutsetninger som oss, samt vårt fylke og tall fra vår egen kommune 2020.

	Osen 2020	Osen 2021	Kom. gr.15	Trønd.	Flatanger
Netto dr.utg. gr.skolesektor av totalen, pct	20,7	20,7	20,2	23,1	15,2
Netto grunnskolesektoren pr. elev	195 554	221 893	217 786	125 980	199 270
Andel elever som får spes.uv.	13,3	10,8	10,0	7,9	11,1
Årstimer til spes.uv. (pr elev m/spes.uv.)	87,1	232	189,5	144,9	98
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.	10,4	10,7	9,2	15,8	9,1
Netto driftsutg. SFO pr innb. 6-9 år	8 461	17 370	12 016	6 808	5 848
Andel elever i SFO	50,0	51,9	43,5	61,3	51,5
Andel elever som får skoleskyss, pct	71,1	79,5	48,6	28,1	40,7

Vi ser at Osen kommune %-vis ligger på samme nivå som 2020 i forhold til netto driftsutgifter, og dette var en nedgang fra 2019. (23,4% i 2019 til 20,7% i 2020 og 2021). Samtidig er netto kostnad pr elev økt til 221 893. Andelen elever som får spesialundervisning er gått ned, men årstimetallet pr elev med spesialundervisning har økt. Vi er nå oppe på nesten samme nivå som i 2018. Elever med spesialundervisning har flere timer enn tidligere, men vi kan ikke lese ut av tabellen om økning i andelen er endret på grunn av endring i elevtallet eller om det er færre som får spes.und.v. Den gjennomsnittlige gruppestørrelsen er gått noe opp. Andel elever i SFO er gått noe opp, og fra høsten 2022 er det så mange elever i SFO at vi må øke bemanning. (Utløser en ekstra voksen når vi har 15 elever eller mer). Andel elever med skoleskyss er også gått opp.

Kostnadsutviklingen i Osen fra 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Netto dr.utg. gr.skolesektor av totalen, pct	23,1	23,4	20,7	20,7
Netto driftsutg. grunnskolesektoren pr. elev	186 392	197 220	195 554	221 893
Andel elever som får spes.und.v.	6,9	9,3	13,3	10,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.	9,9	8,9	10,4	10,7
Netto drifts-utg pr innb. 6-15 år Grunnskole	146 520	148 580	144 446	168 762
Netto drifts-utg. pr innb. 6-15 år SFO	2 186	2 420	2 391	5 583
Netto drifts-utg pr innb. 6-15 år skoleskyss	8 735	9 320	12 163	10 833
Elevtall i grunnskolen	102	97	90	83
Andel elever som benytter skoleskyss	61,8	63,9	71,1	79,5

Det er vanskelig å si eksakt hvor kostnadsnivået i skolen skal ligge. Vi kan aldri komme på et landsgjennomsnitt av elevkostnadene siden vi har en liten skole med et elevtall som er lavt sammenlignet med mange skoler i landet. Sammenlignet med kommunegruppe 15, ligger vi høyere enn den totale gruppen vi sammenligner oss med, men med tanke på at vi har bare en skole, er det vanskelig å tenke at vi kommer under gjennomsnittet i andre kommuner. Vi bruker en større andel av det totale budsjettet enn Flatanger og kostragruppen(e) vi til enhver tid sammenligner oss med, men ligger under gjennomsnittet i Trøndelag. Det er nå nesten 80% av elevene som benytter skoleskyss, noe som gjør at driftsutgiftene pr innbygger i

alderen 6-15 år blir høye når det gjelder skoleskyss. På grunn av nedgang i elevtallet, blir andelen som bruker skoleskyss høyere, men vi ser samtidig at vi har en liten øking i elever med skoleskyss.

Elevtall	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26
Strand	90	83	83	78	75	77
Seter	0	0	0	0	0	0

Vi ser at elevtallet går sakte med sikkert nedover. Ut fra kjente barnefødsler, og ingen til-
fraflytting, vil barnetallet tippe under 70 elever høsten 2028. Et synkende elevtall gjør at
prisen pr elev går opp.

PP-tjenesten

Tjenesten drives fortsatt sammen med Åfjord, og vår påvirkning går gjennom styret der vi er representert. Både barnehage og skole har god kontakt med PPT. Budsjett for PPT tas noe ned, basert på siste års regnskap.

Leksehjelp

Det gis leksehjelptilbud ved skolen, jfr. Forskrift til Opplæringsloven.

Skolefritidsordning

Skolefritidsordninga skal være et godt tilbud både for elevene, og på bakgrunn av dette et tilbud som foresatte ønsker å bruke for sine barn. Målsettingen er å opprettholde og videreutvikle et godt tilbud ved Strand skole. Høsten 2021 kom det en egen Rammeplan for SFO, og denne må vi jobbe mer med. Vi opprettholder både kalenderår- og skoleår-tilbudet for SFO. Det er nasjonalt vedtatt en reduksjon for heimer med lav inntekt, og høsten 2022 ble det innført gratis 12 t/u for elever på 1.trinn med SFO. Det er et samarbeid mellom barnehagen og skolen i ferier, så fremt det er praktisk mulig; basert på antall elever i SFO og barn i barnehagen som benytter ferietilbudet.

Bassengdrift

Bassengdriften videreføres på samme nivå som i budsjettåret 2022. Idrettslaget har ansvar for svømming på ettermiddag/kveld. Alle som er badevakter, skal ha gjennomført sikkerhets-/førstehjelpskurs. Det må gjøres en vurdering rundt fortsettelsen av varmebadninga i samarbeid med Nord-Fosen Revmatikerforening. Det er åpnet et nytt badeanlegg i Åfjord, men det er usikkerhet rundt kapasiteten der. Muligheten/tilbudet om babysvømming her i Osen, må også hensyntas.

5.13. Barnehager

Barnetallet i barnehagen er for tiden positivt, selv om det ikke tyder på at vi greier å snu barnetallsutviklingen over tid. Det er viktig for oss å vise at vi har en god barnehage, og er en god kommune å bo i. Skal vi kunne snu barnetallsutviklingen slik at vi får en god økning, må barnehagen sammen med resten av kommunen være med å understøtte arbeidet med bolyst og blilyst. Det å vise at vi har en god barnehage for barn og ansatte, er en viktig del av dette arbeidet. Barnehagen er innenfor den sentralt gitte bemanningsnormen og pedagognormen.

Kommunens vedtatte åpningstid krever et minimum av bemanning uavhengig av antall barn, og sommeråpen barnehage er også et kostbart tilbud for barnehageeier.

Utviklingsarbeid i barnehagen har fokus på Rammeplanen. Det å jobbe med utviklingsarbeid i barnehagen må både foregå på ettermiddag/kveld, og i løpet av dagen. Teori og refleksjoner foregår på ettermiddag/kveld, mens utprøving og innføring foregår sammen med barna. Utvikling i ledergruppen er også en del av dette arbeidet; styrke lederne slik at de er godt rustet til å lede arbeidet med Rammeplanen på avdelingene på en planmessig måte. Dette skal lede til at vi ser arbeidet med Rammeplanen i dagliglivet inn mot barnegruppene. Barnehagen er forpliktet til å arbeide etter Barnehageloven og Rammeplanen. Rammeplanen har også fokus på respekt, mangfold og likeverd, noe som understøtter arbeidet med Visjon og videreføring av dette arbeidet inn i hverdagen. Dette faller sammen med «Sammen mot mobbing» som barnehagen har jobbet med, etter barnehagelovens §41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid trådte i kraft januar 2021.

Sammenligning – netto driftsutgifter pr. innbygger 1 -5 år, barnehage

	2018	2019	2020	2021
Osen	245 111	184 941	182 500	198 459
Flatanger	170 098	157 255	188 283	226 500
Kostragruppe 5	171 197	186 914*	193 814**	214 136**
Trøndelag	157 853	168 844	172 415	187 778

* Kostragruppe 6, ** Kostragruppe 15

Sammenligning – antall barn korrigert for alder pr. årsverk til grunnbemanning i alle barnehager. (Voksnetthet sett i forhold til bemanningsnorm; over og under 3 år)

	2018	2019	2020	2021
Osen	3,6	4,6	4,1	4,4
Flatanger	4,4	4,4	4,9	4,4
Kostragruppe 5	4,9	4,6*	4,4**	4,5**
Trøndelag	5,8	5,7	5,6	5,6

* Kostragruppe 6, ** Kostragruppe 15

Vi ser at vi ligger noe under antall barn pr årsverk enn de vi sammenligner oss med, nos som tyder på at vi er godt innenfor bemanningsnormen. Dette er i noe grunnet enkeltvedtak, samtidig som pedagognormen er slik at om vi øker med ett barn over norm, skal det utvides med en 100% stilling. Skolestarterne forlater oss på høsten, samtidig som vi har opptak hele året, og det gjør at vi kan få perioder hvor det er færre barn pr ansatt før vi igjen er oppe på et «normalt» nivå.

I tillegg er det nyttig å ta med noen andre KOSTRA-tall som indikatorer på tilstanden og bakgrunn for kostnad i barnehagene våre. 2021 er det siste året vi har tall fra, og tar med lokale tall fra 2020.

	Osen	Flatanger	Kom.gr.15	Trøndelag	Osen 2020
Netto dr.utg bhg av komm. totale netto utg, pct	8,2	9,0	7,7	15,2	7,1
Andel barn 1-5 år med barnehageplass, pct	89,2	97,7	92,0	95,8	91,2
Andel ansatte med b.h1.-lærerutd. (i forhold til grunnb.)	58,1	21,9	39,5	46,6	53,5
Andel barn med spes.ped. hjelp, pct	0,0	*	3,3	3,9	0,0

Det gis ingen statlige overføringer for 0-åringer i barnehagene. Vi har pr d.d. ingen 0-åringer i barnehagene. Andel ansatte med barnehagelærerutdanning ligger nå på 58,1% av grunnbemanning, noe som er en økning fra 48,3% i 2019, og 53,5% i 2020.

89,2% av våre barn mellom 1 – 5 år var pr 15.12.21 i barnehagen, og nesten alle har oppholdstid på minst 41 t/uka. Dette gjør at det er vanskelig å spare inn på ansatte i deler av dagen, da barnetettheten er omtrent den samme under hele oppholdstiden.

Prioriterte fokusområder for sektoren

Barnehagene er en del av det regionale samarbeidet, men barnehagene velger selv satsingsområdene, basert på lokale behov. Dette arbeidet er hjemlet i Rammeplanen, og i arbeidet med å sikre at det blir jobbet godt med Rammeplanen, legges det vekt på å styrke ledergruppen/ped.lederne. Alle de ansatte har en viktig rolle for at vi skal få jobbet godt etter rammeplanen i barnehagen. I dette ligger det at barnehagen skal være en lærende organisasjon; planlegge, prøve ut, evaluere, justere.

Barnehagenettverket videreføres, og det er særlig viktig for en kommune med bare en barnehage at det er tilgang på samarbeidspartnere i et nettverk for å kunne fortsette utvikling i egen barnehage. Barnehagen er gjennom REKOM forpliktet til å være en del av et regionalt kompetansenettverk for å kunne ta del i de utviklingsmidlene som kommer fra staten. Alle tiltak gjennom REKOM fordrer et samarbeid med UH, og vår samarbeidspartner er DMMH.

Skolen i Osen er en del av Fosennettverket, og arbeidet her er også med på å styrke de områdene der det er behov for styrking. Skolen er i tillegg med i et nettverk for fådeltskoler på Fosen, noe som støtter er viktig i arbeidet med å bli fådelt ved Strand skole. Lederne ved skolen synliggjør sammenhengen mellom arbeidet i nettverkene og det arbeidet som gjøres ved skolen, slik at det blir en tydelig rød tråd. Deltakelse i nettverk påvirker budsjettet, men alle skoler i landet er pålagt å være tilknyttet et regionalt utviklingsnettverk for å kunne ta del i DEKOM midlene som blir gitt sentralt. Alle tiltak gjennom DEKOM fordrer et samarbeid med UH, og våre samarbeidspartnere er NTNU og Høgskolen i Innlandet.

Ordningen med skolefrukt videreføres i også i denne budsjett- og økonomiplanperioden.

Antimobbearbeid og arbeid med mangfold og likeverd har hatt stort fokus i både barnehage og skole. Høsten 2017 fikk vi ny §9A i opplæringsloven, og fra 1.januar 2021 fikk vi en lov som forplikter barnehagen til å nulltoleranse mot mobbing, og tydelige retningslinjer for håndtering av mobbing i barnehagen. Dette betyr at både barnehage og skole skal ha et sterkt fokus på det psykososiale miljøet for barna/elevne. Mobbing og krenkende adferd er ikke akseptert. Vi har pr d.d. ingen klagesaker i forbindelse med håndhevelse av den nye § i Oppl.l.

Sektoren har jobbet frem et Årshjul som understøtter utviklingsarbeidet, samt faste oppgaver som sektoren skal jobbe med.

Skolen har avsatt tid pr uke til utviklingstid, mens det ikke er satt av ukentlig plantid i barnehage, men det jobbes på de arenaene barnehageansatte har til rådighet. Det er viktig å få et godt faglig fokus i barnehagen. Noe av arbeidet har vært gjort felles for barnehage og skole, og det er viktig at dette samarbeidet også fortsetter. Samtidig jobbes det på hver enkelt enhet..

Både barnehage og skole er innenfor bemanningsnorm (barnehage) og pedagognorm. Kompetansekrav for skolene som trer i kraft i 2025 må være i fokus. Bevegelse i ansattegruppen gjør at vi stadig må passe på at vi er innenfor det kravet som kommer. Skolen har også i 2022 ansatte som er inne i Udir sin videreutdanningsordning. Ansatte i videreutdanning kan gi budsjettmessige konsekvenser. Vi kan ikke gi åpning for at alle som ønsker videreutdanning får delta hvert år, men det jobbes for at så mange som mulig får hevet sin kompetanse over tid. Dette fordi det er begrenset hvor mange vi kan sende på videreutdanning, med tanke på fravær ved enhetene.

Målsetting for sektoren

Arbeid med relasjoner er fortsatt et viktig moment i arbeidet med sykefravær. Sektor for Oppvekst og kultur har et høyere sykefraværnivå som i 2021. Det totale sykefraværet ligger pr oktober på 11,72%, med et langtidsfravær på 10,20%. Det kommunale måltallet for sykefravær er 6%, og i 2022 har vi pr oktober et høyt sykefravær. Dette gir en stor kostnad for kommunen i forbindelse med bl.a. vikar-innleie. Fravær fører til mangel på kompetanse på enheten, noe som er uheldig. Det å jobbe med sykefraværet slik at ansatte kommer tilbake til jobb, vil være positivt for både kompetansen og økonomien for enhetene og kommunen. Enheter med få ansatte gir høye tall når noen er syke, og dette gjør utslag på det totale måltallet. En målsetting er fortsatt å få sykefraværet ned.

Sektoren har målsetting om å holde seg innenfor vedtatte budsjetttrammer. Enhetslederne jobber selv med sine tertialrapporter, noe som gjør at hver enkelt enhetsleder får en større bevissthet rundt sine egne budsjetter/regnskap. Budsjettdisiplin hos den enkelte enhetsleder følges opp av sektorleder.

Mål for sektoren:

- Jobbe utviklingsorientert; lærende organisasjon
- Holde budsjetttramme
- Følge opp, og holde sykefraværet så lavt som mulig.

Siden overføringer fra staten blir lavere, må også enhetene greie seg med mindre. Vi ser at dette utfordrer oss særlig i barnehagen, men bemanningen styres av pedagog- og bemanningsnorm. Skolen fikk fra høsten 2022 fådeling på alle hovedtrinn, og med et synkende elevtall, må vi på sikt regne med at antall ansatte går ned.

5.14. Kirken

Menighetsrådet har fremsendt eget forslag til budsjett for 2023.

Rådmannen legger opp til en økning i forslag på budsjett til kirken for 2023, på 3,5 % i tråd med kirkens innspill. Det er også fremmet forslag på investeringer fra menighetsrådet, på 850 000,- kroner. I 2019 ble det vedtatt en investering på kr. 350 000,- til kirken. I 2015 kr. 140.000,-, og i 2014 ble det foretatt investeringer til kr. 125 000,-.

Lov om den norske kirke er opphevet og erstattet av Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)

Iflg. Denne lovs § 14 skal kommunen gi tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

5.15. Helse- og omsorgstjenestene

Osen kommune skal ha et helse og omsorgstilbud med en målsetning om å gi forsvarlige tjenester til innbyggerne av opplevd god kvalitet i tråd med gjeldene lover og forskrifter.

Helse og omsorgstjenestene skal også drives rasjonelt med best mulig utnyttelse av de ressurser som tjenestene er tildelt.

Helsetjenestene som Osen kommune tilbyr sine innbyggere skal forebygge, behandle og rehabilitere sykdom og skade. Innbyggerne i Osen skal ha mulighet til å bo lengst mulig i egen bolig med aktiv bruk av de omsorgstjenestene kommunen tilbyr.

Rekruttering av kvalifisert helsepersonell vil være ett viktig satsningsområde for 2023. En vet at det i løpet av de kommende år vil være mange som nå som jobber i tjenestene vil gå av med alderspensjon og dermed der det viktig med nyrekruttering. Videre arbeid med tiltak knyttet til PwC - rapporten i omsorgstjenesten vil også foregå i 2023.

Budsjettet for 2023 foreslår en økning på nærmere 3 årsverk i tillegg til dagens bemanningsnivå i sektoren. Det er i tillegg tatt hensyn til pris og lønnsvekst

Følgende områder vil være i fokus i 2023

- Arbeide med å rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell
- Delta i og være med i utviklingsprosjektet knyttet til Helseplattformen
- Videre oppfølging av tiltak knyttet til PwC rapporten.
- Fullføre arbeid med «leve hele livet, ett aldersvennlig samfunn» ved å knytte det opp mot kommuneplanens samfunnsdel.
- Utvikle samarbeidsarenaene knyttet til forebyggende arbeid knyttet til barn og unge.

Samarbeid interkommunalt

Osen kommune foretok i 2010/2011 et strategisk valg om samarbeid nordover når det gjelder helsetjenestene, og kommunen samarbeider med kommunene Namsos, Overhalla og Flatanger om flere ulike tjenester. Etableringen av Nye Namsos fra 2020 har medført en reforhandling av avtaler knyttet til Kommunalt øyeblikkelig hjelp tilbud (KAD), legevakt (LINA) og legevakt samarbeid. Dette omfatter også kommuneoverlege og miljøretta helsevern.

Helseplattformen

Osen kommune behandlet saken om avropsavtale for kjøp av helseplattformen i april 2021. Innføringsprosjektet har blitt skjøvet ut i tid. Planlagt innføring for Osen sin del vil være februar 2025, med oppstart av forprosjekt høsten 2023, og innføringsprosjekt vinteren 2024.

Dette er det største utviklingsprosjektet Osen kommune skal delta i. Tjenesteavtalen vil bli politisk behandlet vinteren 2024.

Målsetning for helsesamarbeidet i 2023

- Osen kommune skal bruke helsesamarbeidet aktivt i å gi innbyggerne kvalitativt gode tjenester innenfor ressursrammene.

Legetjenesten

Legetjenesten i Osen for 2023, vil fokusere på å utvikle samhandlingsmulighetene ovenfor innbyggerne. Legetjenesten vil fortsatt ha praksisplass for LIS1 lege. Osen kommune vil videreføre dagens samarbeidsordninger knyttet til legetjenesten med Namsos, Overhalla, Flatanger og Høylandet.

Mål for legetjenesten 2023:

- Utvikle og ta i bruk nye samhandlingsløsninger ovenfor innbyggerne

Legevakt

Avtaler om legevakt, legevaktstelefon, kommuneoverlege og miljøretta helsevern er inngått med Namsos kommune. Det vil være en kostnadsøkning knyttet til disse tjenestene for 2023 grunnet nye krav til bemanning i legevakt, færre deltakerkommuner, samt normal prisstigning

Kommunalt akutt døgntilbud (KAD)

Osen kommune har avtale med Namsos kommune om akutt døgntilbud. Dette er ett tilbud som Osen kommune benytter lite. Osen kommune er forpliktet til å ha dette tilbudet, men vil gjennomgå dagens avtale med Namsos i sammen med Flatanger kommune som også har samme avtale.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Osen kommune har ett helsetilbud knyttet til helsestasjon og skolehelsetjenesten som vurderes som godt. Utfordringsbildet for 2023 vil være en reduksjon på barnetallet.

Mål for helsestasjon og skolehelsetjenesten 2023:

- Gi gode råd og veiledning for barn og deres familier, og jobbe videre med familieveiledningsprogram/kartleggingsverktøy.
- Arbeide for videreføring av gode resultater i barnevaksinasjonsprogrammet
- Bidra til forebyggende helsearbeid særlig i forhold til barn og unge
- Tverrfaglig og forebyggende arbeid skal være en sentral del av tjenestens virksomhet
- Prosjektarbeid i Program for folkehelsearbeid og folkehelsegruppa prioriteres

Fysioterapeut og Osen fysikalske og trim

Osen kommune har ett tilbud knyttet til fysioterapi med dagens tilbud igjennom driftsavtaler og kommunal fysioterapi som er godt.

Mål for fysioterapitjenesten og Osen fysikalske og trim 2023:

- Gjøre treningstilbudet attraktivt for innbyggerne i Osen
- Opprettholde tilbudet uten ventetider
- Jobbe med gruppebasert trening, for eksempel i forhold til sykmeldte

Psykisk helsearbeid

Osen kommune har ett lavterskeltilbud knyttet til psykisk helsearbeid. Psykiatrisk koordinator arbeider også forebyggende med arbeid i folkehelsegruppa, samt deltakelse i mangfolds-uka. Osen kommune ønsker å ha ett økt fokus på barn og unges psykiske helse ved å aktivt utnytte samhandlingsarenaene knyttet til oppvekst.

Mål for psykisk helsearbeid 2023:

- Tjenesten skal fortsatt være en lavterskel tilbud, uten ventetid.
- Styrke samhandlingen med oppvekst for å utvikle tilbudet til barn og unge
- Tverrfaglig og forebyggende arbeid skal være en tydelig del av tjenesten.
- Psykiatritjenesten deltar i Program for folkehelse, og annet forebyggende arbeid
- Verdensdagen for psykisk helse prioriteres med lokale markeringer høsten 2023

5.16. Sosialtjenesten – NAV

Kommunen har nå bosatt flyktninger siden 2015, med et opphold de siste årene, er dette arbeidet igjen aktuelt. Vi ser her viktigheten av et godt samarbeid med NAV i forhold til overgang til arbeid eller utdanning. Et tydelig og strukturert samarbeid med NAV rundt enkeltpersoner med behov for bistand for å komme i arbeid bør fortsatt prioriteres.

Kommunens mål for NAV Nord-Fosen og de sosiale tjenestene 2023:

- Være en god samhandlingspartner overfor brukere som kommunen og NAV har felles.
- Gjennomføre tiltak bidra til god kvalifisering av bosatte flyktninger.

5.17. Barnevern

Barneverntjenesten rapporterer månedlig på økonomi og status hvis det skjer mye i tjenesten, ellers per tertial, i tråd med system for internkontroll for tjenesten. Rapporteringen viser et høyt trykk på tjenesten generelt, men trykket her i Osen er fortsatt ikke særlig stort.

Barnevernsreformen er nå gjeldende, og for Osen sin del betyr det at vi får et ekstra møtepunkt med FBVT på systemnivå, dette som et ledd i det forebyggende arbeidet; hvordan legge til rette, og/eller oppdage så tidlig som mulig for de som trenger det. Kommunen har nå mer av ansvaret, både faglig og økonomisk lokalt. Osen kommune vil få plan for barnevernsreformen (Oppvekstreformen) til vedtak i desember, eller januar. Det er i tillegg til planen utarbeidet en tiltaksplan, for å synliggjøre hvilke tiltak som settes inn, og hvem som gjør hvilke oppgaver. Den nye møtearenaen mellom kommunen og FBVT er tverrsektorielt sammensatt for å tydeliggjøre og sikre laget rundt barnet. Budsjettet for 2023 er tatt ned noe i forhold til 2022, ut fra siste års regnskap.

Kommunens mål for Fosen barneverntjeneste i Osen:

- Videreføring av system for rapportering og orientering i tråd med internkontrollsystem
- Deltakelse fra barneverntjenesten i kommunens forebyggende arbeid og tverrfaglige team, herunder bidrag inn i det forebyggende arbeidet for barn og unge i skoler og barnehager; bistå med kompetanse inn mot kommunen
- Drøfting av utfordringsområder for kommunene og barnevernstjenesten basert på evalueringsrapport fra Trøndelag Forskning og Utvikling

5.18. Bosetting av flyktninger

Integrering og inkludering

Osen har i 2022 bosatt til sammen 8 flyktninger fra Ukraina. Dette etter en forespørsel, og med vedtak om å bosette 15 flyktninger fra Ukraina i 2022. For 2023 er det ikke gjort noe vedtak om å motta flyktninger. Utfordringsbilde for 2023 vil være å fullføre introduksjonen for voksne flyktninger og få dem over i en meningsfylt aktivitet. For de barna og ungdommene som er kommet vil det være viktig å integrere i skole, og fortsette med utdanningen.

Opplæring av flyktningene innebærer nå kun voksenopplæring i norsk med samfunnsfag. NAV er fortsatt en viktig samarbeidspartner for noen av de flyktningene som bor her.

Mål for flyktningetjenesten i 2023:

- Gi den enkelte flyktning (både voksne og barn) nødvendig oppfølging og veiledning i forhold til ivaretagelse av individuelle behov
- Søkelys på veiledning/henvisning til aktuelle samarbeidspartnere ved behov.

5.19. Pleie- og omsorgstjenestene

Utfordringsbildet for Osen kommune fremover vil være en stadig eldre befolkning og høyre andel demente med 3,27% av befolkningen. Andelen av demente i Trøndelag er på 2,16%.

For å sikre forsvarlige og tilstrekkelige tjenester til innbyggerne i Osen vil rekruttering og beholde kvalifiserte ansatte være viktig. Det samme vil også muligheten til å tilby utdanning til ansatte slik at en opprettholder dagenes kompetanse i enheten.

Med utfordringsbildet med flere eldre og begrensede ressurser til å ivareta denne gruppen vil fokus på egenmestring og forberedelser til alderdommen være viktig. Som innbygger i Osen må en i tiden fremover ta ett større ansvar for egne liv, med å forberede seg på alderdommen med tilpassing av bolig og se muligheten til i større grad bruke privat hjelp.

Rapporten fra PwC ble presentert vinteren 2022. Arbeidet videre med tiltak knyttet til forslag derfra vil også pågå i 2023.

Det frivillige arbeidet som blir lagt ned av innbyggere i Osen knyttet til institusjon og omsorgsboliger vil også i 2023 være et viktig bidrag i å gi gode tjenester.

Innføringsprosjektet knyttet til innføringen av Helseplattformen har blitt skjøvet noe ut i tid med planlagt innføring i februar 2025. Noe arbeid knyttet til forprosjektet vil bli gjort i løpet av høsten 2023, mens selve innføringsprosjektet vil starte vinteren 2024.

Mål for pleie- og omsorgstjenestene 2023:

- Ha som hovedmålsetning at alle kan bo hjemme så lenge det er faglig og samfunnsøkonomisk forsvarlig.
- Videre arbeid med tiltak knyttet til PwC - rapporten
- Videreføre og utvikle det gode frivillighetsarbeidet i omsorgstjenesten.
- Ferdigstilling av Leve Hele Livet med implementering i kommuneplanens samfunnsdel.
- Starte forarbeidet knyttet til helse-plattformen.

5.20. Utvikling og Miljø

Vårt mål er å sikre alle innbyggere gode og trygge kommunale tjenester, innenfor de gitte økonomiske rammer på en slik måte at ikke standarden forfaller. Vi utfører tjenester til ca. 904 innbyggere og ca. 450 fritidseiendommer. UM vektlegger at alle osinger, både fastboende og hytteboere får gode tjenester og leveranser. Dette søkes gjort blant annet ved bruk av nye teknologier som gir oss bedre oversikt og som fører til mer lønnsom økonomisk drift.

UM-stab

Bemanningen ved UM-stab er noe endret fra 2022 til 2023. Landbruks-/næringsrådgiver og oppmåler/saksbehandler plan sluttet begge i 2022. Funksjonene landbruksrådgiver og saksbehandler plan, ivaretas av nyansatt rådgiver. En stilling er fortsatt vakant, og det planlegges utlysning jan./feb. 2023 etter en nærmere vurdering av hvilken kompetanse som er mest kritisk å dekke opp.

UM-stab har i 2022 vært involvert i arbeidet med revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Dette arbeidet videreføres inn i 2023 for slutføring. Det var i 2022 planlagt å starte revisjon av reguleringsplanen for Osen sentrum. Dette arbeidet måtte skyves ut i tid, grunnet endringer i bemanningen. I 2023 vil det bli brukt ressurser på oppfølging av bygging av flerbrukshus. Dette arbeidet anses viktig for å ivareta kommunens oppgave som byggherre. Videre vil det bli brukt ressurser på videre arbeid knyttet til eiendommer anskaffet på Sandviksberget, herunder arbeid med reguleringsplan.

UM-anlegg

Bemanningen ved UM-anlegg videreføres med 3 årsverk også i 2022. En driftstekniker ble ansatt med oppstart tidlig 2022, for å erstatte en driftstekniker som slutte. Enhetens arbeidsoppgaver omfatter teknisk drift og vedlikehold av alle kommunens anlegg, herunder kommunale boliger. Det er et mål at driftspersonell samarbeider på tvers om større prosjekter, samt gis muligheter for kursing og opplæring som øker muligheten for at kommunen selv håndterer flere oppgaver. På sikt er målet bedret og mer økonomisk rasjonell drift av kommunens bygg og anlegg. Nødvendig kursing søkes gjennomført for å bedre kunne dekke kommunens behov.

Kommunale bygninger

Jevnlig vedlikehold er avgjørende for å unngå verdiforringelse og store overraskende kostnader. I 2022 er det gjort et løft med blant annet maling av skolen. I investeringsbudsjettet for 2023 er det avsatt midler til prioriterte oppgaver knyttet til oppgradering av kommunens bygg og anlegg. Erfaringen fra 2022, er at det er en del «oppdukkende» vedlikehold som må gjøres løpende. Ytterligere arbeid med vedlikeholdsplaner og jevnlig vedlikehold bør bidra til å redusere antallet overraskelser og gi økonomisk effekt over tid.

VAR-området

Hovedplan for vann ble vedtatt i 2020. Dette arbeidet er fulgt opp i 2022, og følges opp ytterligere i 2023. På Skjervøya er det montert ekstra tank for mellomlagring, og jevnere produksjon gjennom døgnet. Samme modell vurderes for Seter. I Hopen gjøres utbedringer i samarbeid med pukkverket som er den største brukeren der. Arbeidet med å finne løsninger hvor investeringene holdes på et akseptabelt nivå samtidig som vannforsyningen sikres, fortsetter. Herunder utplassering av sanntids vannmålere flere steder i nettet. Vannmålere bidrar til å finne lekkasjer, og gir generelt bedre kunnskapsgrunnlag for vannettets tilstand. Det planlegges montert ytterligere utplassering av vannmålere i nettet i 2023.

I løpet av 2022 har det pågått et arbeid med utarbeidelse av kommunedelplan «Hovedplan for avløp og vannmiljø». Denne vil bli sendt på høring for endelig vedtak i første halvdel av 2023. Slik status er på avløpssiden i Osen i dag, sett opp mot gjeldende lovverk, vil det bli behov for investeringer på avløpssiden de kommende årene. I 2023 vil UM starte arbeidet med planlegging av hvordan ny hovedplan for avløp og vannmiljø skal følges opp de kommende årene, samt foreta detaljprosjektering av bygging av nytt renseanlegg i Osen.

Kommunale gebyrer - Budsjett 2023

Osen kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalings-tjenester (H-3/14, KMD, februar 2014).

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe eksakt med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,22 % i 2023. Budsjett innenfor VAR-området er utarbeidet den 20. september 2022. Tallene for 2021 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2021 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2022 til 2025 er budsjett-/økonomiplan.

Vann – 2023

Gebyrstater - Vann 2023

Årsgebyret for vann i Osen kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Gebyret for 2023 økes med 12 %.

Avløp - 2023

Gebyrstater - Avløp 2023

Årsgebyret for avløp i Osen kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Gebyret for 2023 økes med 7%.

Slamtømming - 2023

Fra 2021 har slamtømming blitt utført av Midtre Namdal Avfallsselskap. Gebyrene blir også fastsatt av MNA. Kommunen er bindeleddet mellom MNA og innbyggerne med tanke på informasjon ut til innbyggerne i Osen.

Veier

Sommer- og vintervedlikehold av kommunale veier er budsjettet på et nøkternt nivå. Det planlegges ikke med asfaltering av kommunale veier i 2023.

I 2023 er det gjort vesentlige utbedringer/sikringsarbeider på Setransveien, herunder fjellrensk. Under arbeidet med fjellrensk ble det skader på veien. Dette utbedres tidlig i 2023. Arbeidet har dessverre drøyd på grunn av behovet for grundige undersøkelser av geolog.

Det er gjort avtale om vinterlikehold (brøyting) gjeldende frem til sommeren 2026 for alle rodene. Avtalene forutsetter årlig indeksregulering. Fra 2021-2022 gir indeksen en prisstiging på omtrent 16 %. Dette medfører en vesentlig kostnadsøkning knyttet til brøyting av kommunale veier.

Havner

I 2022 har drivstofftank på Sandviksberget blitt flyttet til kommunal grunn. Det er og arbeidet med en vurdering knyttet til varig løsning for kai for rutebåt. Dette arbeidet fortsetter i 2023.

Brannvern

Brannvern og feiing leveres av Brannvesenet Midt IKS. Budsjettet er i henhold til selskapets priser for tjenestene.

Jordbruk, skogbruk, miljø og vilt

Jordbruk og skogbruk videreføres på samme nivå som tidligere. Innen miljø er det som før avsatt midler til oppfølging av vedtak i forhold til Nordre Fosen Vannområde, samt til kartlegging av spredte avløp. Kommunen administrerer som før veterinærvaktordningen for Nord-Fosen.

Mål for 2023:

- Oppgradering av kommunale bygninger, herunder arbeid på sykeheimen, skolen, og barnehagen.
- Oppfølging av arbeidet med nytt flerbrukshus
- Arbeid knyttet til arealer på Sandviksberget
- Videre arbeid med utbedringer i kommunal vannforsyning
- Hurtigbåtkai Sandviksberget
- Oppstart av forarbeid med oppgradering kommunalt avløpsnett

6. Prioriterte investeringer, investeringsbudsjettet 2023-2026

6.1. Investeringsnivå og finansiering

Det legges opp til lavt investeringsnivå i 2023 (sett bort fra vedtak fattet i 2022, om flerbruks-hus). Den totale investeringskostnaden i planperioden er på ca. 113,3 mill. inkl. mva. Av investeringene tilhører 4,0 mill. VAR- området. For mer informasjon om de enkelte investeringsprosjektene henvises til kommentarene under Utvikling og Miljø.

Alle beskrevne investeringer planlegges dekket inn ved låneopptak, unntatt flerbruks-hus som også delvis dekkes inn over fondsbruk, og frem i tid noen tippemidler.

Kommunens totale lånegjeld (inkludert startlån) vil ved utgangen av 2022 være på ca. 151,5 mill., og ved utgangen av 2026, ut fra fremlagte økonomiplan i overkant av 155 mill. Av dette ca. 25 og 24 mill. tilhørende VAR-området. Det må påregnes noe endret gjennom planperioden da man ved de årlige budsjett vil måtte legge inn de etter hvert oppståtte behov i investeringsbudsjettet, samt forskyve andre prosjekt ut fra prioritet.

7. Faste stillingshjemler i årsverk

Område	Hjemler 31.12.22	Hjemler 31.12.23	Hjemler 31.12.24	Hjemler 31.12.25	Hjemler 31.12.26
Politiske organ	1,33	1,33	1,33	1,33	1,33
Sentraladministrasjonen	5,80	5,80	5,80	5,80	5,80
Næringsrådgiver	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Oppvekst adm.	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12
Strand skole	21,09	20,07	20,07	20,07	20,07
Havgløtt barnehage	11,68	11,58	11,58	11,58	11,58
Kultur/kulturskole	0,46	0,51	0,51	0,51	0,51
Bygdatunet	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Drageid leirskole	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ungdomsklubb	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Helse	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Flyktningeområdet	1,20	1,20	1,20	1,20	0
Bibliotek	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28
Pleie og Omsorg	30,92	33,86	33,86	33,86	33,86
Utvikling og Miljø	6,24	6,23	6,23	6,23	6,23
Ikke plassert stillingsreduksjon	0	0	0	0	0
Sum faste stillinger egen drift	86,82	88,68	88,68	88,68	87,48
Midl. Stilinger egen drift					
Turnuslege	0	1,00	1,00	1,00	1,00
Midl.tid. stillinger PLO	0	0	0	0	0
Midl.tid. st. Havgløtt barnehage	0	0	0	0	0
Midl.tid. st. kulturskole	0	0	0	0	0
Omsorg, BPA og omsorgslønn	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Lærlinger	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Sum inkl midlertidige stillinger og lærlinger	90,02	92,88	92,88	92,88	91,68

Vedlegg 1: § 5 – 6 Økonomisk oversikt - drift

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
DRIFTSINNTEKTER						
Brukerbetalinger	-4 858	-4 856	-4 838	-4 838	-4 838	-4 838
Andre salgs- og leieinntekter	-12 694	-13 662	-13 783	-13 783	-13 783	-13 783
Overføringer og tilskudd fra andre	-20 738	-9 729	-13 023	-13 023	-13 023	-13 023
Rammetilskudd	-64 235	-62 234	-57 778	-57 778	-57 778	-57 778
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 541	-13 300	-4 400	-13 300	-4 400	-13 300
Skatt på inntekt og formue	-24 192	-23 414	-31 413	-31 413	-31 413	-31 413
Eiendomsskatt	-1 719	-2 140	-1 847	-1 847	-1 847	-1 847
Andre direkte og indirekte skatter	-3	-3	-3	-3	-3	-3
Sum Driftsinntekter	-131 980	-129 336	-127 084	-135 985	-127 084	-135 985
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	63 375	59 623	63 687	63 687	63 687	63 687
Sosiale utgifter	10 096	13 247	14 068	14 068	14 068	14 068
Kjøp av varer og tjenester	36 824	31 685	34 557	34 557	34 557	34 557
Overføringer	10 921	6 057	6 454	6 454	6 454	6 454
Avskrivninger	7 915	7 206	8 057	8 057	8 057	8 057
Sum Driftsutgifter	129 131	117 819	126 823	126 823	126 823	126 823
Brutto driftsresultat	-2 850	-11 517	-260	-9 162	-260	-9 162
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER						
Finansinntekter/finansutgifter						
Renteinntekter	-378	-402	-411	-411	-411	-411
Utbytter	-1 849	-2 047	-2 047	-2 047	-2 047	-2 047
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 849	2 040	4 260	4 260	4 260	4 260
Avdrag på lån	7 593	7 632	8 309	8 309	8 309	8 309
Netto finansutgifter	7 228	7 223	10 111	10 111	10 111	10 111

Motpost avskrivninger	-7 915	-7 206	-8 057	-8 057	-8 057	-8 057
Netto driftsresultat	-3 537	-11 501	1 794	-7 108	1 794	-7 108
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	9 196	419	419	419	419	419
Avsetninger til bundne driftsfond	886	918	1 633	0	1 633	0
Bruk av bundne driftsfond	-504	-460	-3 584	-3584	-3 584	-3 584
Avsetninger til disposisjonsfond	8 397	12 421	1 541	10 403	1 541	10 403
Bruk av disposisjonsfond	-14 439	-1 797	-1 802	-130	-1 802	-130
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	3 537	11 501	-1 794	7 108	-1 794	7 108
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	17	0	0	0	0	0

Vedlegg 2: Kostrafunksjoner, regnskap 2020, budsjett 2021 og 2022

Ansvar		Regnskap 2021	Revidert 2022	Budsjett 2023
10	Politiske styringsorganer	1 999	2 272	2 204
20	Kontrollutvalget	611	662	680
23	Råd for eldre/funksjonshemmede	1	11	13
40	Politiske organisasjoner	20	20	20
50	Valg	71	14	105
101	Rådmann (m/tilleggslønn i 22 og 23)	5 329	6 855	7 405
102	Økonomiavdelingen	2 561	2 556	2 610
104	Fellesutgifter sentraladministrasjonen	2 090	2 698	2 803
120	Fagopplæring/lærlinger	295	554	162
130	Sommerarbeid ungdom	109	116	50
135	Fosen vekst	618	598	601
140	Turistnemda	35	34	34
151	Næringsfond I	0	0	0
152	Næringsfond II	0	0	0
153	Næringsrådgiver	317	345	352
155	Næringseiendommer	-240	-281	-385
160	Tjenesteboliger	-2	-217	-310
161	Festeavgifter	-211	-233	-249
200	PPT	663	721	600
201	Fellestjenester skole og barnehage	62	59	48
202	Felles skyss	910	930	730
203	Osen kulturskole	201	252	266
204	Drageid leirskole	-146	-126	-104
210	Oppvekst og kultur	1 101	1 152	1 081
220	Strand skole	17 233	17 747	17 917
230	Seter oppvekstsenter	65	0	0
240	Havgløtt barnehage	6 939	6 624	7 061
270	Kulturtiltak	108	136	141
276	Osen ungdomsklubb	118	117	162
280	Bibliotek	262	284	248
285	Bygdatunet	472	483	501
290	Bygdabok	-3	-6	-3
295	Religiøse formål	1 261	1 310	1 331
310	Helse	1 072	1 337	1 328
320	Allmennlegetjeneste	2 332	2 112	2 250
321	Legevaktsentral	35	300	302
322	Legevaktordning	1 259	1 433	1 701
323	Kommunalt akutt døgntilbud	200	206	200
324	Rehabilitering	616	503	583
330	Helsestasjonstjeneste	482	512	547
331	Helseopplysning	2	6	6
332	Miljørettet helsevern	352	352	419
334	Skolehelsetjeneste	292	319	330
335	Jordmortjeneste	90	93	98
340	Fysioterapitjenester	573	611	604

Ansvar		Regnskap 2021	Revidert 2022	Budsjett 2023
350	Psykiatri	712	803	793
410	Sosial rådgivning	-43	-38	-58
415	NAV	446	583	483
416	Bosetting flyktninger	-514	-93	-405
420	Edruskapsarbeid	-11	-14	-9
430	Barnevernsarbeid	1 604	2 095	1 600
520	Sykehjem pleie og omsorg	16 593	14 230	16 588
521	Kjøkken	1 905	1 931	2 057
530	Hjemmesykepleie	8 087	8 005	9 195
531	Hjemmehjelp	334	399	425
532	Eldresentret	29	60	93
533	Dagtilbud demens	292	390	402
540	Omsorgsboliger 2. etg. Sykehjemmet	-469	-653	-511
541	Osen Trygdebolig	-17	-37	-51
542	Mølnbergturnet	-213	-316	-214
543	Trekanten/nye Trekanten	23	-100	-111
544	Omsorgsbolig – Skrenten	-109	-193	-83
560	Psykisk utviklingshemmede	69	68	72
561	Andre tiltak funksjonshemmede	193	205	235
610	Byggesak oppmåling kartverk	695	1 242	1 265
618	UM-stab	977	810	615
619	UM-anlegg	1 821	1 869	2 029
620	Vann	139	0	162
630	Avløp	-124	0	21
635	Slam	2	0	3
640	Avfall	75	0	1
650	Havner	136	183	402
651	Kommunale veier	1 787	1 193	1 471
652	Fylkesveier	15	54	55
653	Private veier	4	4	4
655	Trafikksikkerhetstiltak	228	171	202
660	Brannvern	2 409	2 409	2 527
665	Forurensingsvern	7	7	8
670	Jordbruk	262	308	319
672	Skogbruk	75	36	36
673	Veterinærtjeneste	-76	-41	-41
680	Miljøvern	324	68	69
681	Fiske, jakt og viltstell	4	11	14
700	Renter	-398	-244	-253
710	Avdrag	7 593	7 632	7 632
720	Finans	3 713	0	0
721	Avskrivninger	-7 915	-7 206	-8 057
800	Skatt og rammetilskudd	-88 430	-85 650	-89 194
801	Øvrige generelle statstilskudd	-137	-917	-2 897
803	Eiendomsskatt	-1 231	-1 949	-1 636
910	Pensjonsavregninger	- 1 131	-786	-786
990	Årets regnskapsmessige resultat	0	0	0

Vedlegg 3: Ikke prioriterte nye tiltak som belaster drift eller investering

Tiltak	Stipulert kostnad
Rekkverk Botnenget	150 000,-
Luft-port Strand skole	100 000,-
Varmekabler Strand skole	150 000,-